

EUROBAROMETER 60.1

PUBLIC OPINION IN THE EUROPEAN UNION

SYKSY 2003

KANSALLINEN RAPORTTI

SUOMI

Tämän raportin pohjana oleva selvitys on Lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima, Euroopan komission Suomen edustustolle tehty selvitys.

Tämä raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	3
1.1	Tutkimuksen toteuttaminen	3
2	Euroopan unioni tänään suomalaisesta näkökulmasta	5
2.1	Suomalaisten odotukset vuodelle 2004	7
2.2	Euroopan unionin yleinen kannatus	9
2.2.1	Mahdollisia syitä Euroopan unionin kannatuksen laskuun sekä Suomessa, että muissa jäsenmaissa	16
3	Suomalaisia mielipiteitä	18
3.1	Euroopan unionista tiedottaminen Suomessa	18
3.2	Euroopan unionin rooli tietyissä kysymyksissä Suomen kohdalla	19
3.3	Suomalaisia mielipiteitä eräistä EU:n politiikan aloista	20
3.3.1	Maanpuolustus	22
3.3.2	Ympäristönsuojelu	22
3.3.3	Maatalous- ja kalastuspolitiikka	23
3.3.4	Maahanmuuttopolitiikka, poliittiset turvapaikat ja pakolaisten vastaanotto	24
3.3.5	Kamppailu järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan	25
4	Yhdentävä Eurooppa	27
4.1	Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka	27
4.2	Yhteinen ulkopoliitiikka	29
4.3	Yhteinen raha: euro	30
4.4	Yhteinen tulevaisuus: laajentuminen	31
5	Euroopan unionin toimielimien uudistus	34
5.1	Perustuslaki	34
5.2	Puheenjohtajuus	37
5.3	Veto-oikeus	38
6	Johtopäätökset	40
	Liitteet	
	Liite 1. Technical specifications	43
	Liite 2. Suomessa haastatelluille esitetyt kysymykset	45

1 JOHDANTO

Eurobarometri on tutkinut jo useiden vuosien ajan Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Tämä syksyllä 2003 toteutettu Eurobarometri tarkastelee mm. Euroopan unionia suomalaisesta näkökulmasta, suomalaisten odotuksia vuodelle 2004 ja Euroopan unionin yleistä kannatusta Suomessa. Raportissa vertaillaan eri ammatti- ja ikäryhmien suhtautumisia sekä alueellisia ja poliittisia eroja suomalaisten mielipiteissä. Suomalaisten mielipiteitä verrataan myös muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaismielipiteeseen.

1.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Syksyn 2003 Eurobarometri-kysely toteutettiin nykyisissä 15 jäsenmaassa lokakuun 1. ja marraskuun 7. päivän välisenä aikana. Kysely koski asenteita EU:ta kohtaan sekä muita ajankohtaisia poliittisesti ja yhteiskunnallisesti kiinnostavia aiheita ja siihen osallistui 16 082 yli 15-vuotiaasta eurooppalaista. Suomen kansallinen raportti perustuu mielipidetiedusteluun, jossa haastateltiin 1018 suomalaista, jotka edustivat sukupuoli-, ikä-, ammatti- ja aluejakaumaltaan edustavaa otosta suomalaisista. Mielipidetiedustelu tehtiin Euroopan komission pyynnöstä. Euroopan tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi European Opinion Research Group – konsortio, johon kuuluvat INRA (Europe), I.C.O. ja GfK Worldwide. Suomessa haastattelut suoritti Suomen Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ihmisten kotona ja maan omalla kielellä.

Raportin toisessa luvussa tarkastellaan suomalaisten odotuksia vuodelta 2004. Tutkimme suomalaisten tyytyväisyyttä omaan elämäänsä ja heidän kiintymystään Suomeen ja Eurooppaan. Tarkastelemme myös suomalaisten suhtautumista siihen, jos heille kerrottaisiin, että Euroopan unioni on hajotettu. Pohdimme myös mahdollisia syitä ilmeiseen Euroopan unionin kannatuslukujen laskemiseen.

Kolmannessa luvussa selvitetään suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionista tiedottamisesta suomalaisissa tiedotusvälineissä. Tarkastelemme myös suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionin roolista eräillä politiikan aloilla ja mielipiteitä politiikan aloista yleensä; mm. ympäristönsuojelu, maanpuolustus, maatalous- ja kalastuspolitiikka, maahanmuuttopolitiikka ja kamppailu järjestäytyneitä rikollisuutta vastaan.

Raportin neljäs luku keskittyy erityisesti tarkastelemaan suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionin yhdentymisestä. Millainen on suomalaisten yleinen asennoituminen yhteiseen rahaan, euroon? Miten he suhtautuvat puolestaan yhteiseen ulkopolitiikkaan? Neljännessä luvussa käsitellään myös suomalaisten suhtautumista Euroopan unionin yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan ja siihen, mihin suuntaan sitä suomalaisten mielestä tulisi kehittää. Tarkastelemme myös suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionin laajentumisesta.

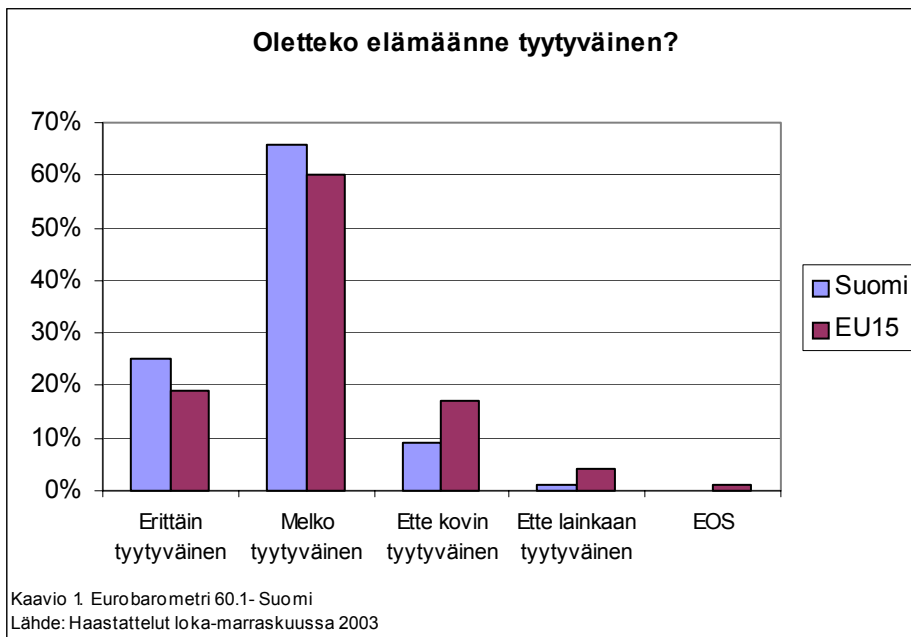
Viidennessä luvussa tarkastellaan lähemmin, mitä mieltä suomalaiset ovat Euroopan unionin toimielinten uudistuksesta liittyen mm. perustuslakiin, neuvoston puheenjohtajuuteen ja veto-oikeuteen. Jokaisen kappaleen lopussa on lyhyesti kerrattu kyseisen kappaleen tärkeimmät asiat. Raportin johtopäätöksissä on lopuksi koottu yhteen mielipidetiedustelun keskeisimmät tulokset.

Haastattelujen tulosten esittämisen apuna on käytetty lukuisia kaavioita ja taulukoita. Jollei muuta mainita, esittävät nämä aina suomalaisten mielipidettä. Eräissä taulukoissa verrataan suomalaisten mielipiteitä kansalaismielipiteeseen muissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Kyseinen vertailuluku on ilmaistu lyhenteellä EU15 ja se tarkoittaa kaikkien 15 Euroopan unionin jäsenmaan mielipiteiden laskennallista keskiarvoa.

Kysymykset, joiden kysymysasettelu viittaa suoranaisesti Suomeen, esimerkiksi ”Onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne..?”, on kussakin jäsenmaassa esitetty kyseistä maata koskevana.

2 EUROOPAN UNIONI TÄNÄÄN SUOMALAISESTA NÄKÖKULMASTA

Tämänkertaisessa Eurobarometrissä kysyttiin mm. kansalaisten tyytyväisyyttä omaan elämäänsä. 26 % suomalaisista on erittäin tyytyväisiä elämäänsä, Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvon ollessa 19 %. Melko tyytyväisiä elämäänsä on 66 % suomalaisista. Yhteensä tämä tarkoittaa sitä, että 91 % suomalaisista on tällä hetkellä tyytyväisiä elämäänsä, laskennallisen keskiarvon ollessa 3,15¹, kun maksimiarvo on 4,00. Jos suomalaisten tyytyväisyyttä verrataan muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten tyytyväisyyteen, voidaan havaita, että suomalaisia tyytyväisempiä ovat tanskalaiset (3,57), ruotsalaiset (3,29), hollantilaiset (3,28) sekä luxemburgilaiset (3,24). Kutakuinkin samoissa lukemissa suomalaisten kanssa ovat britit ja irlantilaiset (molemmat 3,16). Kaikkein tyytymättömmimpiä elämäänsä ovat portugalilaiset (2,51), entisen Itä-Saksan alueella asuvat saksalaiset (2,60) sekä kreikkalaiset (2,68), EU-maiden keskiarvon ollessa 2,96.

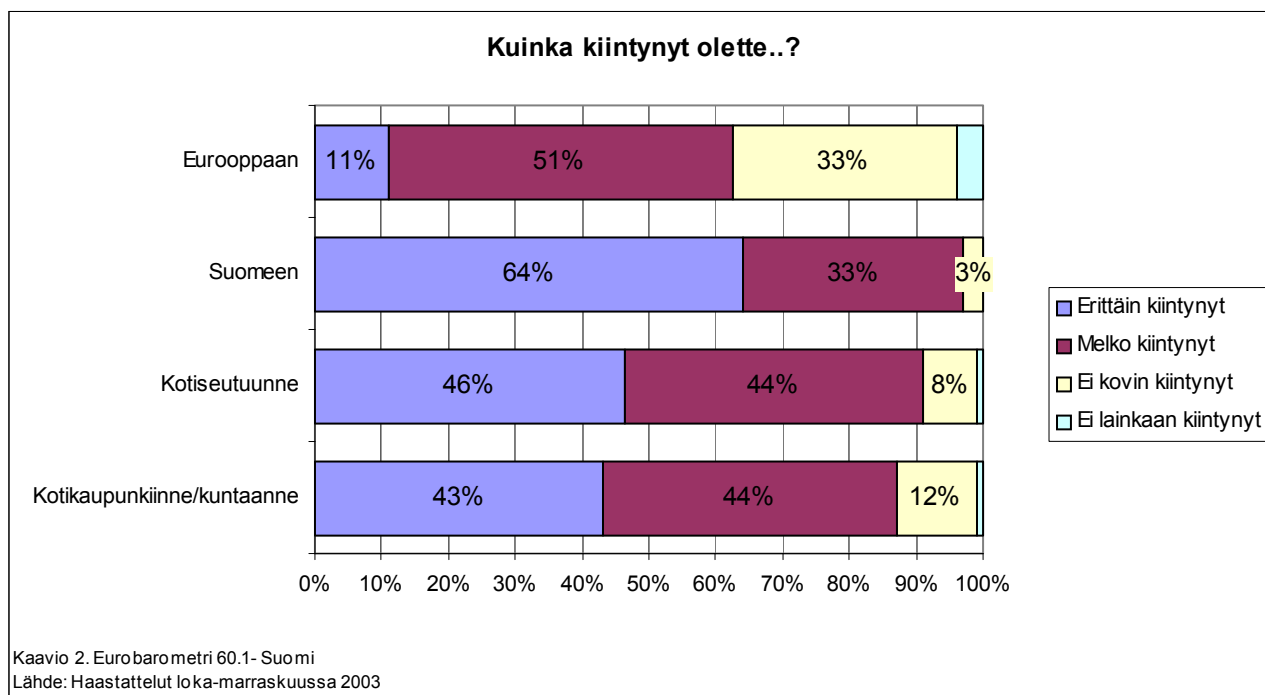
Kaikkein tyytyväisimpiä elämäänsä suomalaisista olivat oikeiston äänenkannattajat ja pohjoissuomalaiset (molemmat 3,28), välisuomalaiset (3,26) sekä johtavassa asemassa työskentelevät (3,24). Naiset olivat keskiarvolla 3,19 tyytyväisempiä elämäänsä kuin miehet, joiden keskiarvo oli 3,10.

Suomalaisia pyydettiin myös kertomaan, kuinka kiintyneitä he ovat Eurooppaan, Suomeen, kotiseutuunsa ja kotikaupunkiinsa. Kaksi kolmasosaa suomalaisista (64 %) vastasi olevansa erittäin kiintynyt Suomeen (EU15 keskiarvo 51 %). Suomalaisia kiintyneempiä kotimaahansa ovat vain kreikkalaiset (88 %), tanskalaiset (76 %) ja irlantilaiset (65 %). Sen sijaan vain 11 % suomalaisista kokee olevansa erittäin kiintyneitä Eurooppaan. Tätä alhaisempi lukumäärä löytyy vain Hollannista (6 %) ja Iso-Britanniasta (7 %). Kaikkein kiintyneimpiä Eurooppaan ovat luxemburgilaiset, joista peräti 32 % sanoo olevansa erittäin kiintyneitä Eurooppaan, laskennallisen keskiarvon Luxemburgissa ollessa 3,06. Suomen laskennallinen keskiarvo on 2,70 joka ylittää kaikkien EU:n jäsenmaiden keskiarvon 2,64. Suomalaisia vähemmän Eurooppaan kiintyneitä EU-kansalaisia ovat paitsi hollantilaiset ja britit, myös ranskalaiset ja irlantilaiset. On mielenkiintoista havaita, että

¹ Keskiarvon laskemiseksi on vaihtoehto ”erittäin tyytyväinen” saanut arvon 4, ”melko tyytyväinen” arvon 3, ”ei kovin tyytyväinen” arvon 2 ja ”ei lainkaan tyytyväinen” arvon 1.

kansanäänestyksessä syksyllä 2003 yhteisen valuutan, euron, hyljänneet ruotsalaiset ovat luxemburgilaisten jälkeen toiseksi Eurooppaan kiintyneimpiä EU-kansalaisia (2,92) tanskalaisten kiriessä kolmannelle sijalle (2,91).

Keskimääräistä enemmän Suomeen kiintyneitä (keskiarvo yli 3,70) ovat yli 55-vuotiaat, alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet ja eläkeläiset. Maantieteellisiä eroja löytyy etenkin Pohjois- ja Itä-Suomen väliltä; kun 79 % itäsuomalaisista sanoo olevansa erittäin kiintyneitä Suomeen, on vastaava luku pohjoissuomalaisten kohdalla vain 60 %.

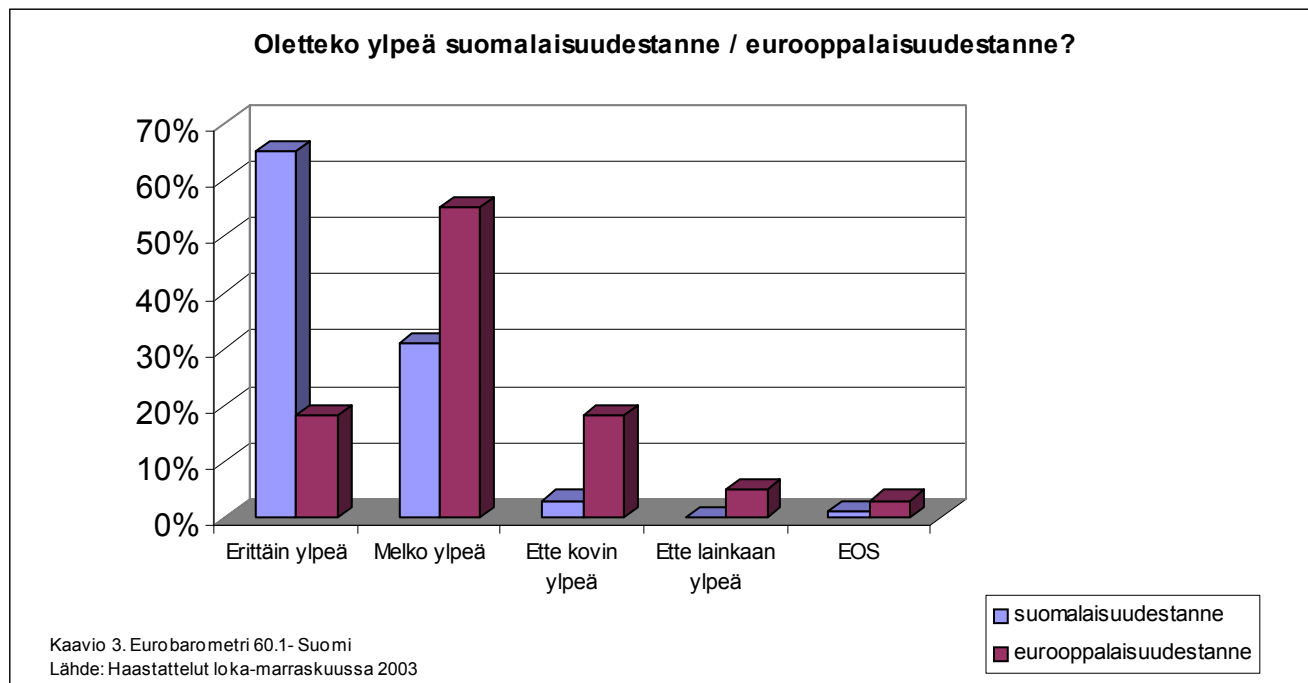

Kun tarkastellaan kiintymystä Eurooppaan, voidaan todeta, että kiintyneimpiä Eurooppaan ovat johtavassa asemassa työskentelevät ja itsenäisen ammatin harjoittajat, kuten myös korkeasti koulutetut, eli yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneet. Poliittisista ryhmittymistä kiintyneimpiä Eurooppaan ovat oikeiston äänenkannattajat ja vähiten kiintyneitä vasemmiston äänenkannattajat. Luonnollisesti myös ne kansalaiset, jotka uskovat Suomen hyötynneen EU-jäsenyydestään ja jotka kannattavat mm. yhteistä ulko-, turvallisuus ja puolustuspolitiikkaa sekä EU:n laajentumista ovat keskimääräistä kiintyneempiä Eurooppaan.

Suomalaisia pyydettiin myös arvioimaan, kuinka ylpeiksi he kokevat itsensä suomalaisuudestaan/eurooppalaisuudestaan. Yli kaksi kolmasosaa suomalaisista (68 %) vastasi olevansa erittäin ylpeä suomalaisuudestaan (EU15 keskiarvo on 41 %). Suomalaisia ylpeämpiä omasta kansallisuudestaan ovat EU-maiden kansalaisista vain kreikkalaiset (85 %) ja irlantilaiset (71 %). Kaikkien vähiten ylpeitä omasta kansallisuudestaan ovat saksalaiset, joista vain 19 % on erittäin ylpeitä kansallisuudestaan. Eurooppalaisuudestaan ylpeimpiä kansoja ovat irlantilaiset, italialaiset ja luxemburgilaiset. Verrattaessa suomalaisten vastausten keskiarvoa kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoon havaitaan selvästi, että suomalaiset ovat keskinäisin erittäin ylpeitä kansallisuudestaan sekä nousevat yllättäen jopa EU:n jäsenmaiden keskiarvon yläpuolelle, mitä tulee ylpeyteen omasta eurooppalaisuudestaan.

Keskimääräistä ylpeämpiä suomalaisuudestaan ovat opintonsa alle 16-vuotiaina päättäneet (3,68), yli 55-vuotiaat (3,69) ja eläkeläiset (3,68). Yllättävää on, että naiset ovat ylpeämpiä

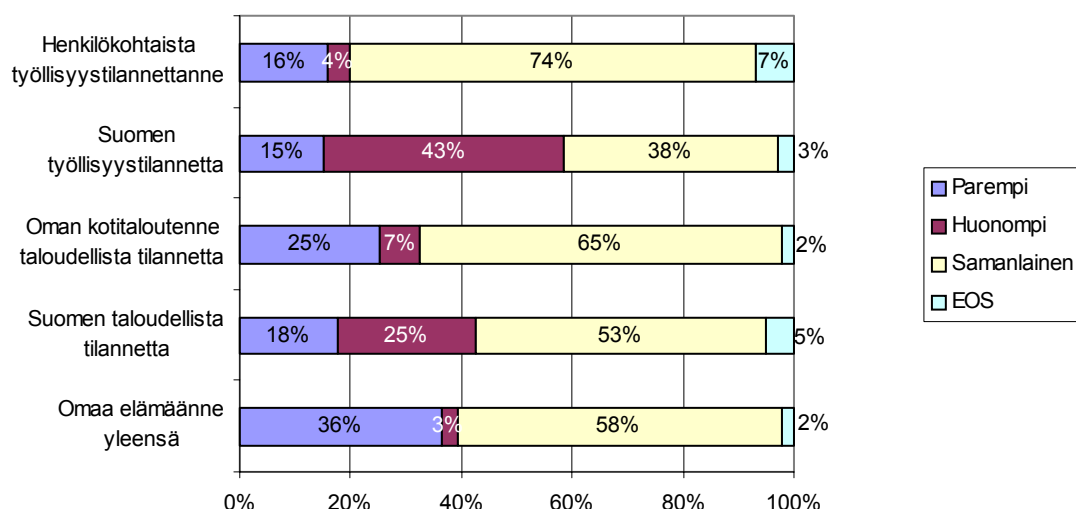
suomalaisuudestaan kuin miehet: siinä missä 69 % naisista sanoo olevansa erittäin ylpeä kansallisuudestaan, on miesten kohdalla vastaava luku 61 %. Poliittisten ryhmittymien kannattajien välillä ei ole suuria eroja. Oikeiston kannattajat ovat kansallisuudestaan jonkin verran ylpeämpiä kuin vasemmiston ja keskustan kannattajat. Alueellisia eroavaisuuksia ei ole kovinkaan paljon; itäsuomalaiset ovat hieman ylpeämpiä kansallisuudestaan, kuin muiden maantieteellisten alueiden kansalaiset.

2.1 Suomalaisen odotukset vuodelle 2004

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkälaisen he uskovat tulevan vuoden olevan sekä omalta, että Suomen talouden osalta. Valtaosa suomalaisista uskoo henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa, työllisyystilanteensa, tai oman elämänsä ylipäättään olevan samanlaisen tai paremman vuonna 2004, kuin vuonna 2003. Sen sijaan 25 % vastaajista uskoo Suomen taloudellisen tilanteen olevan heikommaksi vuonna 2004 kuin vuonna 2003 ja peräti 43 % heistä odottaa Suomen työllisyystilanteen heikkenevän vuonna 2004. Verrattaessa vastauksia muiden EU-maiden kansalaisten vastauksiin voidaan todeta, että suomalaisten odotukset vuodelle 2004 ovat Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoa korkeammat kaikilta muilta osin, paitsi niiden odotusten osalta, jotka kohdistuvat omaan henkilökohtaiseen työllisyystilanteeseen; tässä suomalaiset sijoittuvat juuri ja juuri kaikkien jäsenmaiden keskiarvon alapuolelle. Suomalaisia positiivisempia odotuksia oman elämänsä suhteen kokonaisuutena on vain espanjalaisilla, irlantilaisilla, ruotsalaisilla ja briteillä. Myös oman taloudellisen tilanteensa suhteen suomalaiset ovat EU-maiden positiivisimpia; vain tanskalaiset, espanjalaiset ja britit yltävät hieman parempaan keskiarvoon. Selkeästi negatiivisimmin odotuksiin, mitä tulee omaan henkilökohtaiseen elämään, kohtaavat vuoden 2004 saksalaiset, jotka jäävät reippaasti alle EU-maiden keskiarvon.

Mitä odotatte tulevalta vuodelta: onko vuosi 2004 parempi, huonompi vai samanlainen kun ajattelette..?

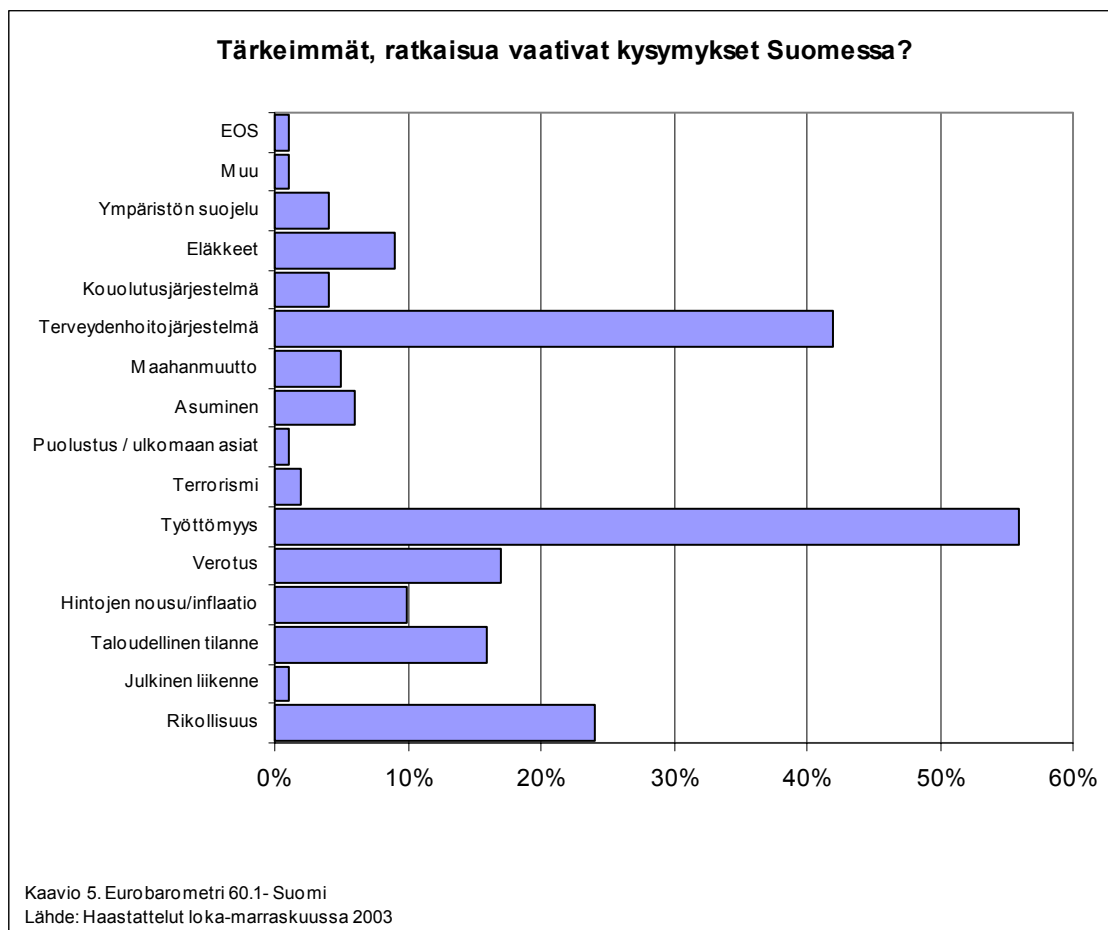

Kaavio 4. Eurobarometri 60.1- Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2003

Vaikka neljännes suomalaisista uskoo taloudellisen tilanteen heikkenevän Suomessa vuonna 2004, ovat suomalaiset kuitenkin EU:n kolmanneksi positiivisimpia tämän kysymyksen suhteen heti Espanjan ja Tanskan jälkeen. Peräti kahdeksan jäsenmaan kansalaisista yli puolet uskoo maansa taloudellisen tilanteen heikkenevän vuonna 2004 ja seitsemässä jäsenmaassa yli puolet vastaajista uskoo maansa työllisyystilanteen heikkenevän vuonna 2004. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset suhtautuvat maidensa taloudelliseen tilanteeseen tällä hetkellä erittäin pessimistisesti.

Kansalaisilta kysyttiin myös, mitkä kysymykset heidän mielestään vaativat kiireellisimmin ratkaisua tämän päivän Suomessa. Yksi ongelma nousi ylitse muiden: työttömyys. Peräti 56 % suomalaisista oli sitä mieltä, että tärkein ratkaisua vaativa ongelma Suomessa tällä hetkellä on työttömyys, 42 % mielestä terveydenhuoltojärjestelmän ongelmat vaativat myös pikaista ratkaisua. Tarkasteltaessa kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden vastauksia voidaan todeta, että työttömyys on EU-kansalaisten mielestä tärkein ratkaistava ongelma tällä hetkellä (42 %). Ratkaistavien ongelmien suhteen EU-kansalaisista 28 % asettaa rikollisuuden tärkeimmälle sijalle ja 27 % vallitsevan taloudellisen tilanteen.

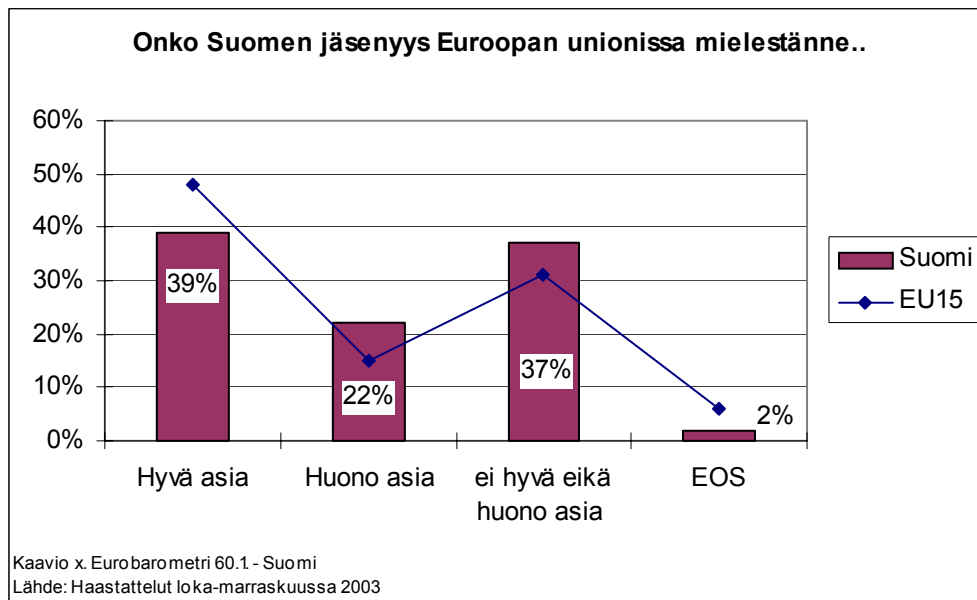

Erityisen huolestuneita rikollisuudesta ovat hollantilaiset ja irlantilaiset, taloudellisesta tilanteesta puolestaan saksalaiset ja hollantilaiset. Suomalaisten ohella työttömyys huolestuttaa kreikkalaisia, saksalaisia, portugalilaisia, tanskalaisia ja ranskalaisia. Espanjalaiset asettavat terrorismin tärkeimmäksi ratkaistavaksi ongelmaksi, britit puolestaan maahanmuuton. Ruotsalaisten suurin huolenaihe on terveydenhuoltojärjestelmä. Tarkasteltaessa suomalaisten mielipiteitä eri sosiodemografisten ryhmien välillä voidaan todeta, ettei suuria eroavaisuuksia löydy.

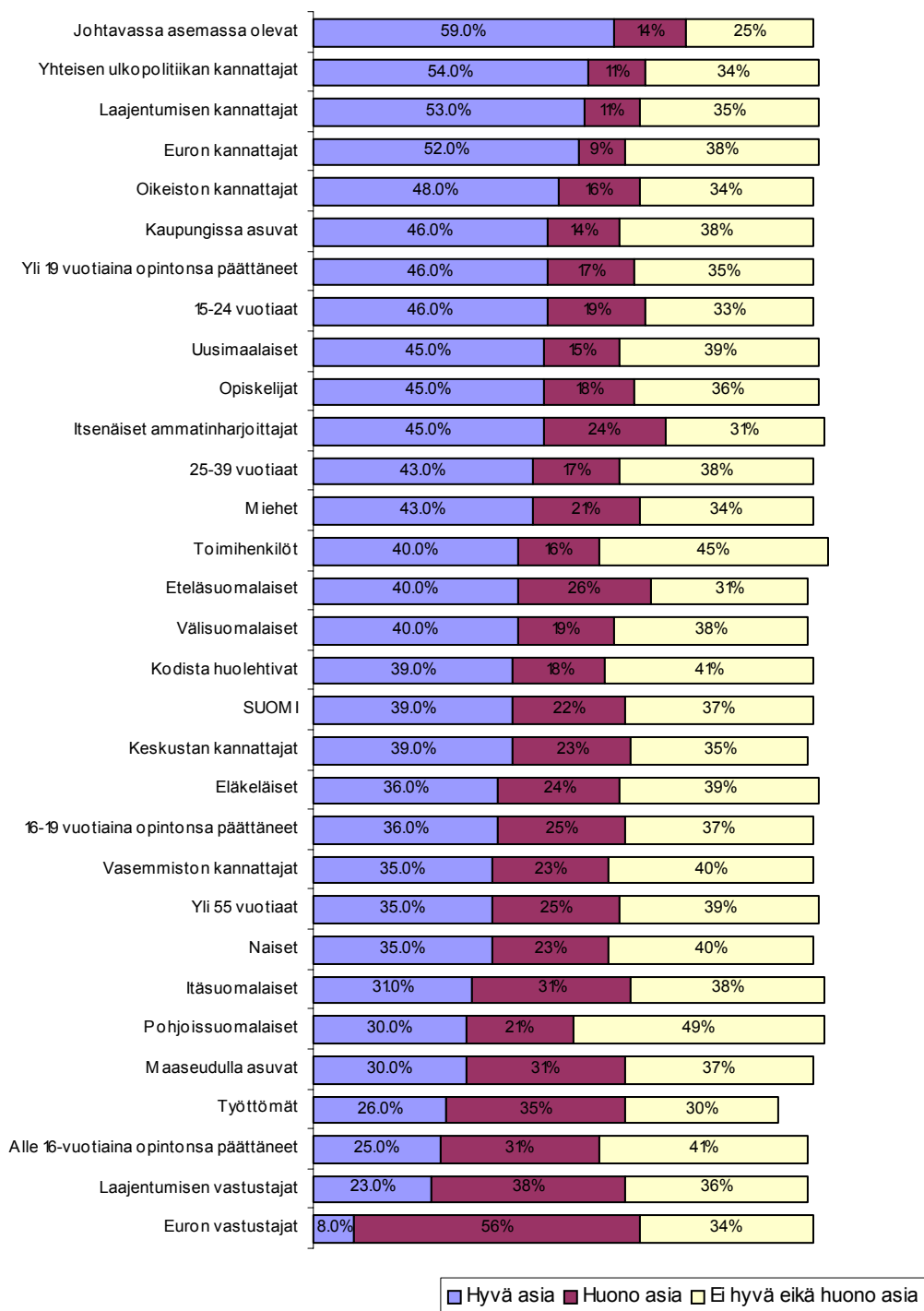
2.2 Euroopan unionin yleinen kannatus

Kaaviosta 6 voidaan havaita, että 39 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 % taas huonona. Suomalaisista 37 % on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä eikä huono asia. Jos näitä tuloksia verrataan kevään 2003 haastatteluihin voidaan todeta, että jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on vähentynyt muutaman prosenttiyksikön samalla, kun sitä huonona asiana pitävien määrä on vastaavasti kasvanut (katso myös kaavio 8). Vastaavanlaista kehitystä on havaittavissa myös muiden jäsenmaiden kohdalla. Mahdollisia syitä laskeneisiin kannatuslukuihin pohditaan tarkemmin tämän raportin luvussa 2.2.1.

Erityisesti johtavassa asemassa olevat (59 %), yhteisen ulkopolitiikan kannattajat (54 %) sekä EU:n laajentumisen (54 %) ja euron kannattajat (53 %) ovat sitä mieltä, että Suomen jäsenyys Euroopan unionissa on yleisesti ottaen hyvä asia. Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa pitivät yleisesti ottaen huonona asiana erityisesti euron vastustajat (56 %), EU:n laajentumista vastustavat (38 %), työttömät (35 %), vähemmän koulutetut eli alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet, maaseudulla asuvat ja itäsuomalaiset (kaikki 31 %).

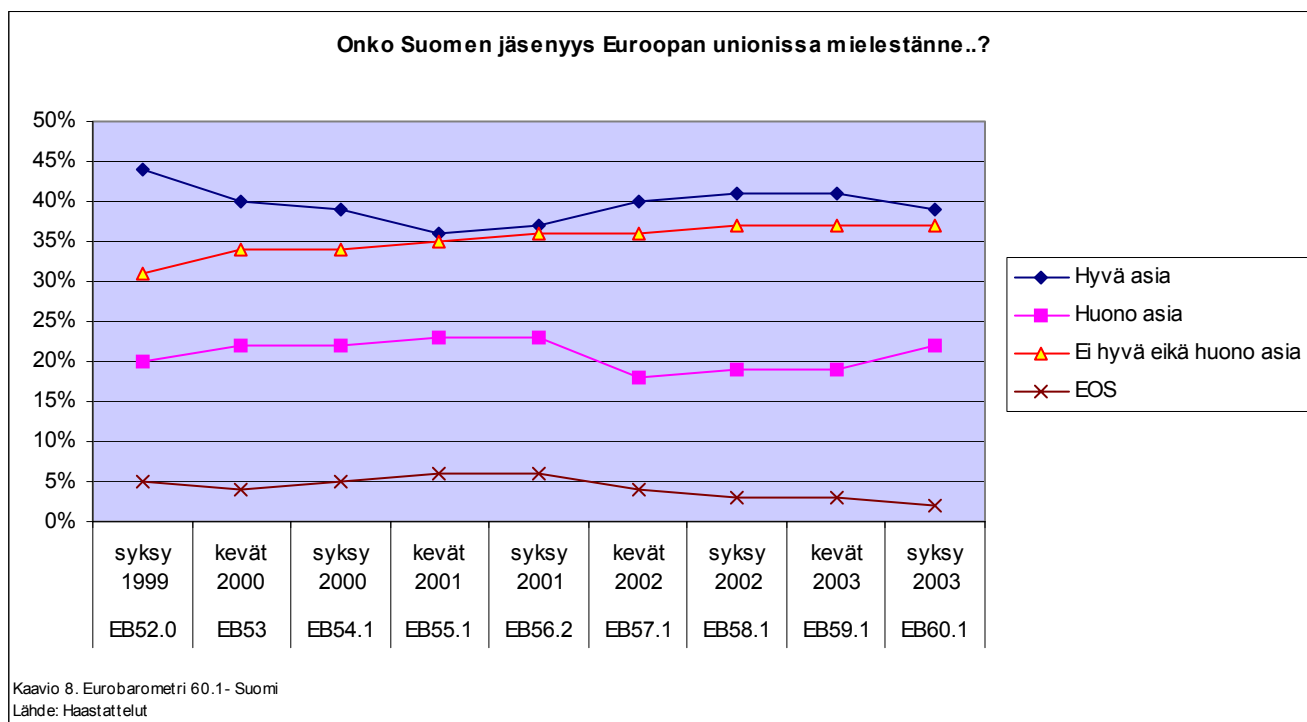
Onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne...?

Kaavio x. Eurobarometri 60.1-Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuu 2003

"Ei osaa sanoa" ei näy kuviossa

Tarkasteltaessa kehitystä viimeksi kuluneen neljän vuoden aikana voidaan havaita, että Suomen jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä oli nousussa aina viime kevääseen, oltuaan pohjalukemissa keväällä 2001, jolloin ainoastaan 36 % suomalaisista piti EU-jäsenyyttä hyvänä asiana. Vastaavasti jäsenyyttä huonona asiana pitävien määrä on jälleen kohonnut yli 20 prosentin ensimmäisen kerran sitten syksyn 2001.

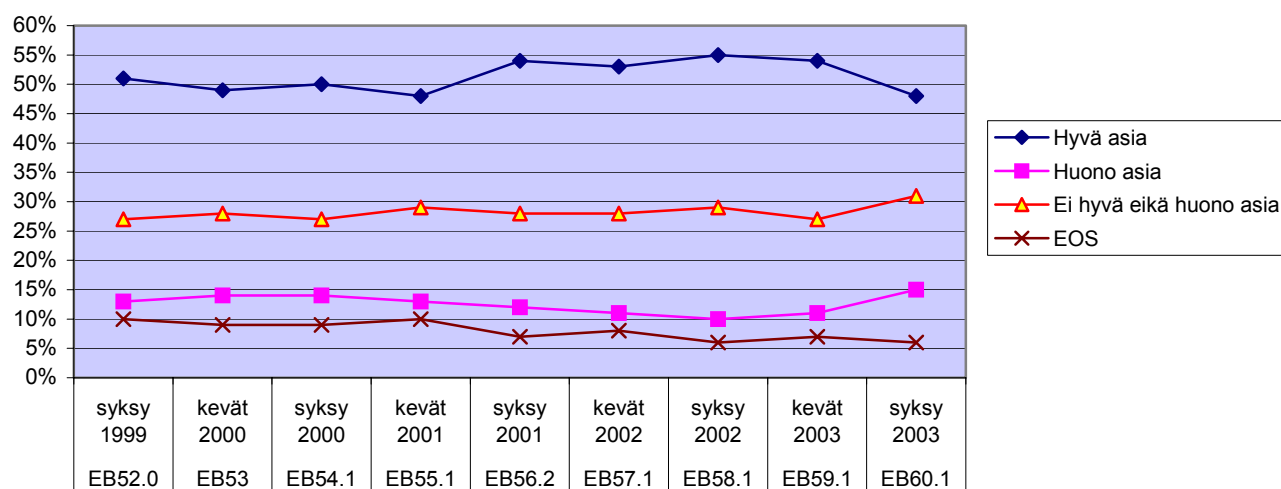

Verrattaessa näitä lukuja Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoon voidaan havaita, että suomalaiset suhtautuvat Euroopan unionin jäsenyyteen jonkin verran keskiarvoa negatiivisemmin. Suomalaisien vastausten laskennalliseksi keskiarvoksi² saadaan 2,17, kun taas kaikkien Euroopan unionin maiden keskiarvo on 2,36. Suomea negatiivisemmin Euroopan unionin jäsenyyteen suhtautuvat Itävalta, Ruotsi ja Iso-Britannia (2,16, 2,08 ja 1,99). Jos tarkastellaan tuloksia kaikkien jäsenmaiden osalta voidaan todeta, että maansa EU-jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on laskenut lähes kaikissa jäsenmaissa, Saksassa peräti 11 prosenttiyksikköä ja Belgiassakin 10 % kevään 2003 ja syksyn 2003 välillä. EU-jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien määrä on noussut vain Irlannissa, kuusi prosenttiyksikköä, ollen nyt 73 %. Kaikkein positiivisimmin EU-jäsenyyteen suhtautuvat Luxemburg, Irlanti, Italia ja Alankomaat (keskiarvo 2,51 tai yli).

Tarkasteltaessa kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten yhteenlaskettuja mielipiteitä voidaan havaita, että oltuaan muutaman vuoden nousussa, on niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Euroopan unionia hyvänä asiana laskenut 48 prosenttiin, ensimmäistä kertaa alle 50 prosentin sitten kevään 2001, jolloin maansa EU-jäsenyyttä piti hyvänä asiana myöskin 48 % kansalaisista. Verrattaessa kaavioita 8 ja 9 voimme selkeästi havaita niiden samankaltaisen kehityksen.

² Keskiarvoa laskettaessa on "Hyvä asia" saanut arvon 3.0, "Huono asia" arvon 1.0 ja "Ei hyvä eikä huono asia" arvon 2.0.

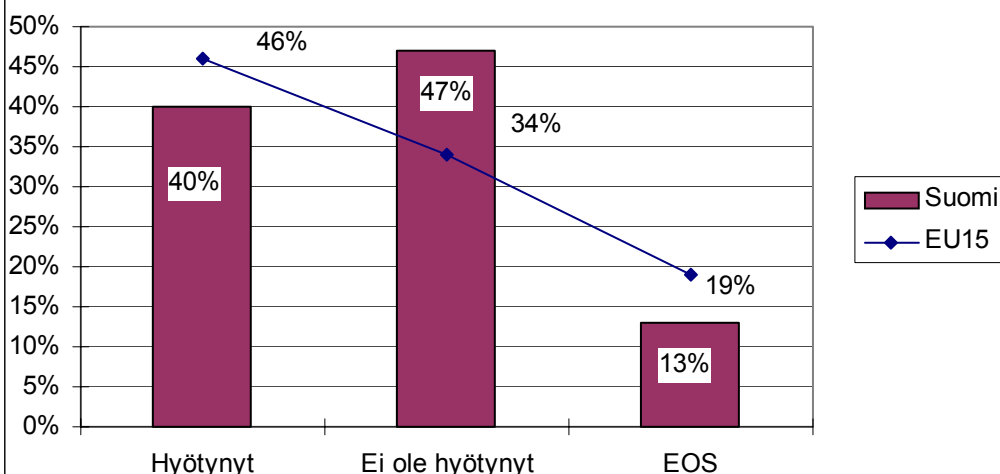
EU-jäsenyyttä hyvänä/huonona asiana pitävien kansalaisten määrän kehitys koko Euroopan unionin alueella

Kaavio 9. Eurobarometri 60.1 - Suomi
Lähde: Haastattelut kaikissa EU:n jäsenmaissa

Kaikki näkökohdat huomioon ottaen 40 % suomalaisista katsoo, että Suomi on hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä. 47 % vastaajista on kuitenkin päinvastaista mieltä, eli uskoo, ettei Suomi ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestään. Niiden suomalaisten osuus, jotka uskovat Suomen hyötynneen jäsenyydestään, on laskenut kuusi prosenttiyksiköä puolessa vuodessa. Vastaavasti epäilijöiden määrä on noussut seitsemällä prosentilla. Suomalaisia vähemmän jäsenyydestä katsovat hyötynneensä entisen Itä-Saksan alueella asuvat saksalaiset, britit ja ruotsalaiset (30%, 30 % ja 31 %). Eniten jäsenyydestä katsovat hyötynneensä irlantilaiset ja kreikkalaiset (82 % ja 75 %), EU:n jäsenmaiden keskiarvon ollessa 46 %.

Onko Suomi hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä?

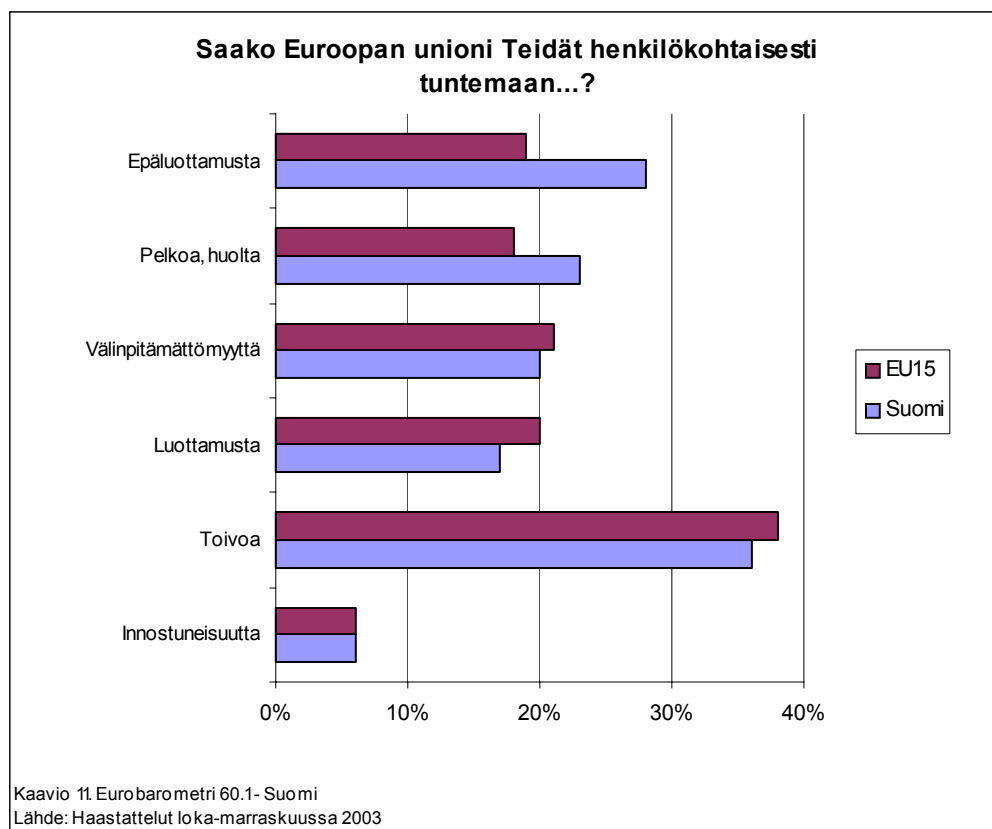
Kaavio 10. Eurobarometri 60.1- Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2003

Miehistä (45 %) 9 % suurempi osa kuin naisista (36 %) katsoo Suomen hyötynneen jäsenyydestään Euroopan unionissa. Myös keskimääräistä suurempi osa korkeasti koulutetuista (51 %) ja johtavassa asemassa olevista (65 %) katsoo Suomen hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä. Poliittisista ryhmittymistä 52 % oikeiston kannattajista katsoo Suomen hyötynneen EU-jäsenyydestä, kun taas vasemmiston ja keskustan kannattajista alle puolet on tätä mieltä (38 % ja 39 %). Alueellisesti uusmaalaiset (45 %) katsovat muita enemmän Suomen hyötynneen EU-jäsenyydestä, kun taas pohjoissuomalaisista vain 29 % usko Suomen hyötynneen.

Kun vastauksia verrataan keväällä 2003 tehtyihin haastatteluihin, voidaan niiden kansalaisten osuuden, jotka uskovat Suomen hyötynneen jäsenyydestään, todeta laskeneen kuusi prosenttiyksikköä ja olevan nyt melkein samoissa lukemissa kuin kaksi vuotta aiemmin, syksyllä 2001. Tulokset näyttävät hyvin samanlaisilta myös useimpien muiden jäsenmaiden kohdalla. Niiden kansalaisten määrä, jotka uskovat maansa hyötynneen EU-jäsenyydestään on noussut sitten viime kevään vain Irlannissa (+5 %), Espanjassa (+ 4 %) ja Kreikassa (+ 1 %). Suurinta lasku on ollut Alankomaissa, -11 %.

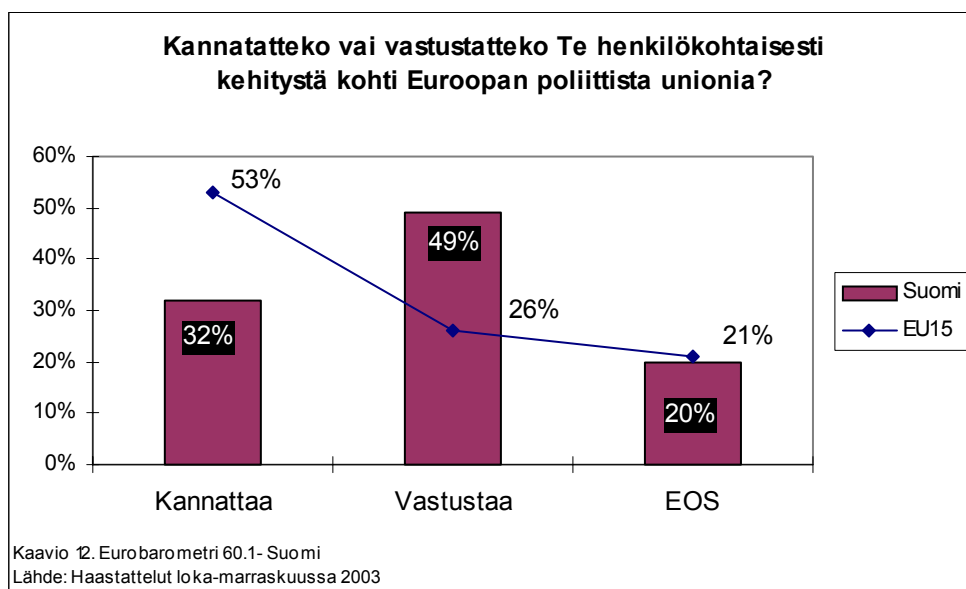
Kaiken kaikkiaan Euroopan unionin jäsenyydestä katsovat hyötynneensä eniten irlantilaiset (82 %), kreikkalaiset (74 %), luxemburgilaiset (69%) sekä tanskalaiset (67 %). Alankomaissa heidän määränsä on nyt ensimmäistä kertaa pudonnut alle 60 prosentin. Vähiten jäsenyydestään katsovat hyötynneensä ruotsalaiset, joista 50 % on sitä mieltä, ettei Ruotsi ole hyötynyt EU-jäsenyydestään. Samaa mieltä ruotsalaisten ja suomalaisten kanssa ovat myös britit, itävaltalaiset ja entisen Itä-Saksan alueella asuvat saksalaiset, joista kustakin 45 % ei katso maansa hyötynneen jäsenyydestä.

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, minkälaisia tunteita Euroopan unioni heissä herättää. Alla olevasta kaaviosta voimme todeta, että vaikkakin Euroopan unioni herättää 27 % suomalaisista epäluottamusta, herättää se kuitenkin vielä suuremmassa osassa kansalaisia (36 %) toivoa. Italiassa Euroopan Unioni saa peräti 52 % kansalaisista tuntemaan toivoa. Luottamusta se herättää espanjalaisissa ja hollantilaisissa (32 %), välinpitämättömyyttä briteissa (34 %) ja epäluottamusta ruotsalaisissa (35 %).

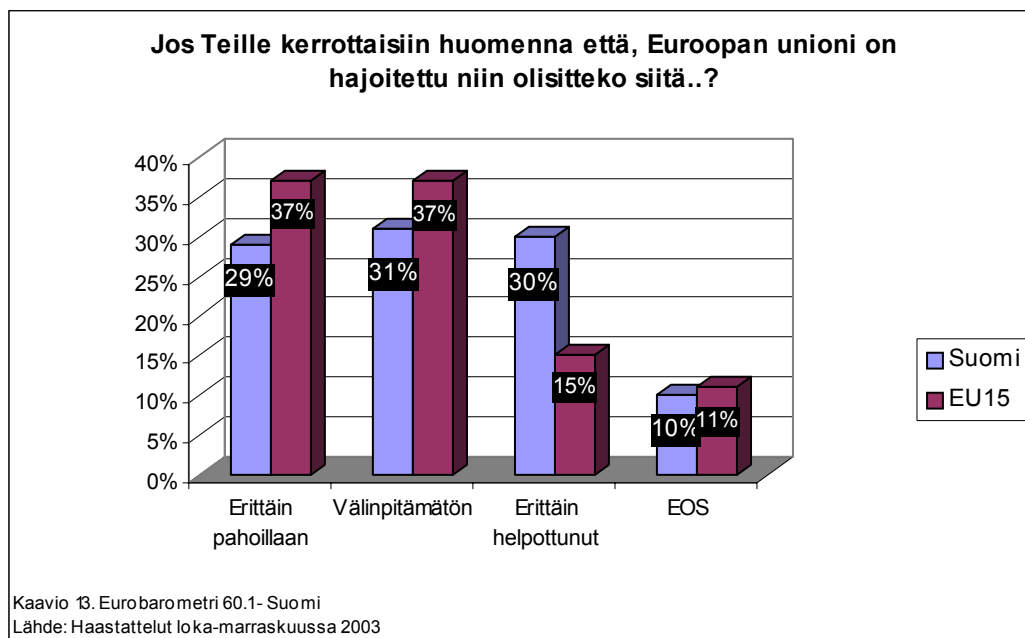

Kun suomalaisilta kysyttiin, kannattavatko vai vastustavatko he kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia, sanoi 32 % kannattavansa tämän kaltaista kehitystä ja 49 % vastustavansa sitä. Kun vastausta verrataan Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoon havaitaan, että koko unionissa yli puolet (53 %) kannattaa tätä kehitystä. Suomea negatiivisemmin kehitykseen kohti poliittista unionia suhtautuvat vain britit, joista ainoastaan 27 % kannattaa tämän suuntaista kehitystä. Suurin vastustus löytyy Ruotsista, jossa 51 % vastustaa, 36 % kannattaessa kehitystä kohti poliittista unionia. Suurin kannatus löytyy Etelä-Euroopasta, Kreikasta (74 %) ja Italiasta (72 %).

Suomalaisista eniten kehitystä kohti poliittista unionia kannattavat johtavassa asemassa työskentelevät (44 %) ja eniten tätä kehitystä vastustavat vähiten koulutetut eli alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet (57 %). Poliittisista ryhmittymistä suurin kannatus löytyy oikeiston kannattajien joukosta (39 %) ja suurin vastustus vasemmiston kannattajista (55 %). Itäsuomalaisten keskuudesta löytyy yllättäen suurin maantieteellinen kannatus (37 %), kun taas suurin vastustus on Pohjois-Suomessa.

Euroopan unionin kannatusta mitattiin myös kysymällä, miten kansalaiset reagoisivat, jos heille kerrottaisiin, että Euroopan unioni on hajotettu (kaavio 12). 29 % suomalaisista olisi erittäin pahoillaan ja 30 % erittäin helpottunut kuullessaan tämän uutisen. Tämä kysymys on kysytty suomalaisilta aiemminkin; syksyllä 1998, keväällä 2001 ja keväällä 2002. Kun tarkastelemme käsillä olevien neljän mielipidetiedustelun tuloksia voimme havaita, että erittäin pahoillaan olevien osuus on suunnaltaan kasvava (23 % - 22 % - 26 % - 29 %). Erittäin helpottuneiden osuus on vaihdellut suuresti, ollen tällä hetkellä mitatuista ajankohdista korkeimmillaan.

Muiden jäsenmaiden kansalaisista eniten pahoillaan olisivat luxemburgilaiset (63 %), irlantilaiset ja italialaiset (molemmat 50 %). Suomalaisten ohella helpottuneimpia olisivat britit (29 %) ja ruotsalaiset (28 %).

2.2.1 Mahdollisia syitä Euroopan unionin kannatuksen laskuun sekä Suomessa, että muissa jäsenmaissa

Tämänkertainen Eurobarometri-mielipidetiedustelu kertoo yleisen luottamuksen vähenemisestä keväällä toteutettuun selvitykseen verrattuna. Tämä näkyy siinä, että huolestuminen vuoden 2004 talous- ja työllisyysnäkyistä on lisääntynyt ja luottamus julkisiin instituutioihin ylipäänsä on vähentynyt.. Tästä huolimatta niitä, jotka pitävät maansa EU-jäsenyyttä hyvänä asiana, on edelleen huomattavasti enemmän kuin niitä, jotka ovat vastakkaista mieltä.

Komission puheenjohtaja Romano Prodi on kommentoinut tämän mielipidetiedustelun tuloksia mm. seuraavasti: "tuloksissa korostuu ihmisten kasvava pessimismi kaikkialla Euroopan unionissa...Kova kiistely esim. vakaus- ja kasvusopimuksesta ja lehmänkaupat kansallisten hallitusten välillä vahingoittavat sitä hyvää työtä, jota EU:ssa tehdään paremman yhteiskunnan rakentamiseksi".

Kansalaiset useissa jäsenmaissa ovatkin pettyneitä siitä, etteivät yhteiset säännöt budjettikurista koske kaikkia jäsenmaita. Saksan ja Ranskan, perustajavaltioiden, saamat huojennukset ovat omiaan luomaan epäluottamusta ja epäuskoa Euroopan unionia ja sen toimintaa sekä oikeudenmukaisuutta kohtaan. Tätä heijastavat myös laskeneet luvut kansalaisten tyytyväisyydessä demokratian toimivuuteen Euroopassa.

Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan on haluttu muodostavan pohjan Euroopan unionin toiminnalle kansainvälisesti. Irakin sota, joka johti EU:n jäsenmaiden hyvinkin erilaisiin mielipiteisiin ja kannanottoihin osoitti, kuinka kaukana Euroopan unioni vielä on yhteisestä ulkopoliitikasta. Vuonna 2004 unioniin liittyvien jäsenmaiden ryhmän julkinen tuki Yhdysvalloille oli omiaan lisäämään hajaannusta.

Hallitusten välinen konferenssi joulukuussa 2003 ajautui karille pystymättä päättämään Euroopan unionin uudesta perustuslaista. Tämä mielipidetiedustelu tehtiin ennen huippukokousta. Jos se olisi tehty sen jälkeen, saattaisivat tulokset olla vieläkin negatiivisimpia.

Muun muassa edellä mainitut seikat, mukaan lukien vallitseva taloudellinen tilanne irtisanomisineen, ovat vaikuttaneet niin suomalaisten kuin muidenkin EU:n jäsenmaiden kansalaisten mielipiteisiin Euroopan unionista.

Lyhyt yhteenveto:

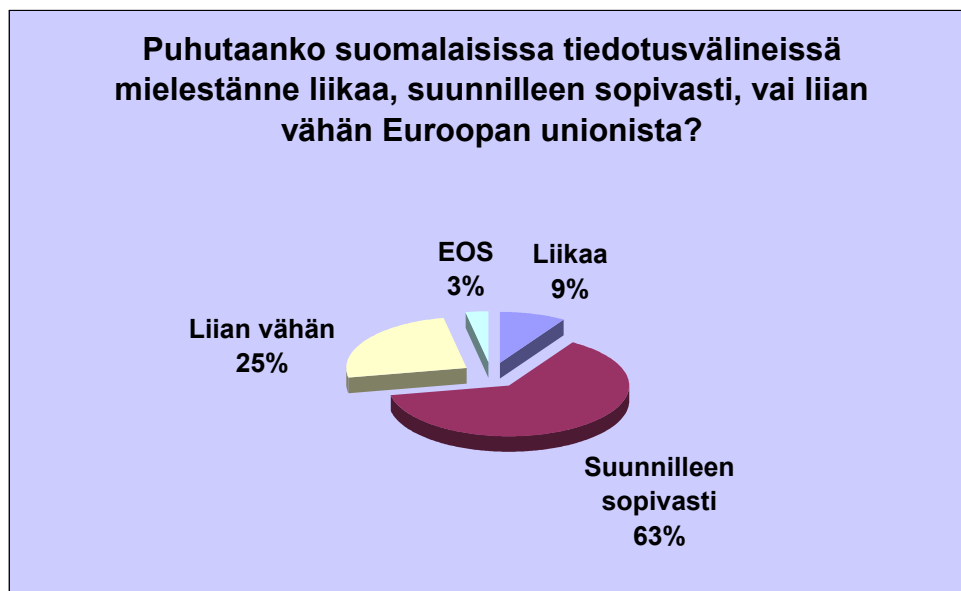
- 26 % suomalaisista on erittäin tyytyväisiä elämäänsä, melko tyytyväisiä elämäänsä on 66 %
- 64 % on erittäin kiintynyt Suomeen ja 68 % on erittäin ylpeä suomalaisuudestaan
- Valtaosa suomalaisista uskoo henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa, työllisyystilanteensa tai oman elämänsä ylipäättänsä olevan samanlaisen tai paremman vuonna 2004
- 25 % vastaajista uskoo Suomen taloudellisen tilanteen olevan heikomman vuonna 2004 kuin vuonna 2003 ja 43 % vastaajista odottaa Suomen työllisyystilanteen heikkenevän vuonna 2004
- 39 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 % taas huonona
- 40 % suomalaisista katsoo, että Suomi on hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä. 47 % vastaajista on kuitenkin päinvastaista mieltä
- 32 % kannattaa kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia ja 49 % vastustaa sitä
- 29 % suomalaisista olisi erittäin pahoillaan ja 30 % erittäin helpottunut, jos heille kerrottaisiin, että Euroopan unioni on hajotettu

3 SUOMALAISIA MIELIPITEITÄ

Tässä kappaleessa tarkastellaan lähemmin suomalaisten mielipiteitä liittyen mm. Euroopan unionista tiedottamiseen suomalaisissa tiedotusvälineissä, Euroopan unionin rooliin eräissä Suomeen liittyvissä asioissa ja eräisiin Euroopan unionin politiikan aloihin.

3.1 Euroopan unionista tiedottaminen Suomessa

Tällä kertaa kansalaisilta kysyttiin myös heidän mielipiteitään siitä, miten ja missä määrin tiedotusvälineet käsittelevät Euroopan unionia. Peräti 63 % suomalaisista on sitä mieltä, että suomalaisissa tiedotusvälineissä puhutaan Euroopan unionista suunnilleen sopivasti. Neljänneksen mielestä EU:ta käsitellään liian vähän ja 9 % mielestä liikaa. Enemmän keskustelua Euroopan unionista tiedotusvälineissä kaipaisivat etenkin itsenäiset ammatinharjoittajat (36 %), yli 55-vuotiaat (29 %) ja eläkeläiset (28 %). Työttömistä 18 % on sitä mieltä, että Euroopan unionista puhutaan tiedotusvälineissä liikaa.

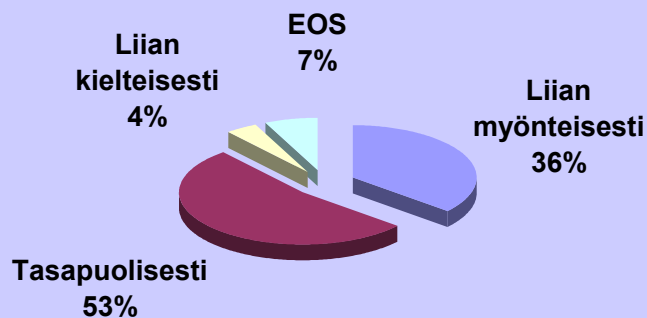

Jos tarkastelemme kaikkien jäsenmaiden keskiarvoa havaitsemme, että peräti 37 % kaikista EU-kansalaisista haluaisi enemmän keskustelua unionista tiedotusvälineissä. Yli puolet hollantilaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionista keskustellaan liian vähän tiedotusvälineissä, kuten myös 47 % italialaisista, 42 % kreikkalaisista ja 40 % saksalaisista. Espanjalaisista puolestaan 22 % on sitä mieltä, että Euroopan unionista puhutaan liikaa.

Suomalaisilta tiedusteltiin myös, mitä mieltä he ovat siitä tavasta, jolla tiedotusvälineet käsittelevät Euroopan unionia. Yli puolet suomalaisista, 53 %, on sitä mieltä, että tiedotusvälineet esittelevät Euroopan unionia tasapuolisesti, 36 % mielestä EU:sta puhutaan liian positiivisesti ja 4 % mielestä liian negatiivisesti.

Etenkin alle 16-vuotiaina koulunsa päättäneet (46 %), vasemmiston kannattajat (43 %), maaseudulla asuvat (42 %), itä- (44 %) ja pohjoissuomalaiset (43 %) ovat sitä mieltä, että tiedotusvälineissä Euroopan unioni esitellään liian myönteisessä valossa.

Käsitlevätkö suomalaiset tiedotusvälineet Euroopan unionia mielestänne liian myönteisesti, tasapuolisesti, vai liian kielteisesti?

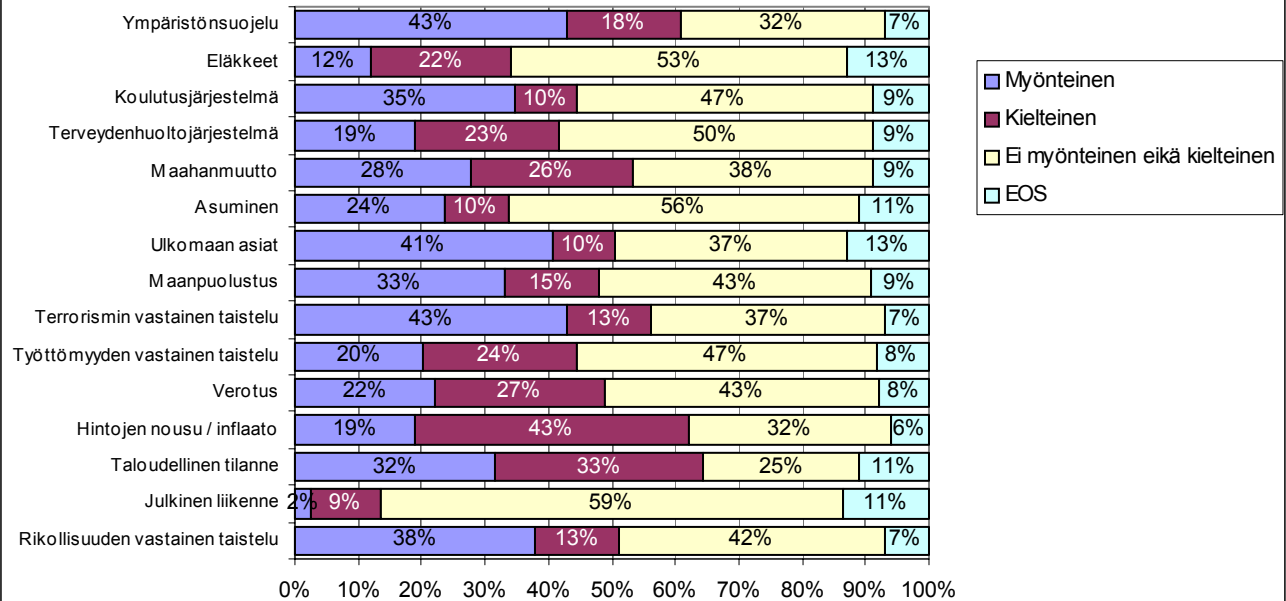
Suomalaisten ohella tanskalaiset (59 %), belgialaiset (56 %), kreikkalaiset (54 %) ja irlantilaiset (50 %) ovat sitä mieltä, että heidän kansalliset tiedotusvälineensä käsittelevät Euroopan unionia tasapuolisesti. Espanjalaisista 40 % on sitä mieltä, että paikalliset tiedotusvälineet käsittelevät EU:ta liian positiivisesti ja yllättäen 27 % briteistä uskoo omien tiedotusvälineidensä esittävän Euroopan unionin liian negatiivisessa valossa.

3.2 Euroopan unionin rooli tietyissä kysymyksissä Suomen kohdalla

Suomalaisilta tiedusteltiin myös, miten he näkevät Euroopan unionin roolin Suomen kohdalla tietyissä kysymyksissä. Alla olevasta kaaviosta 14 voidaan havaita, että siinä missä suomalaiset näkevät Euroopan unionin myönteisenä mitä tulee ympäristönsuojeluun, terrorismin vastaiseen taisteluun tai ulkomaan asioihin, näkevät he samalla unionin roolin kielteisenä kysymyksissä, jotka liittyvät hintojen nousuun ja inflaatioon sekä taloudelliseen tilanteeseen.

Mitä inflaatioon ja hintojen nousuun tulee, ovat johtavassa asemassa työskentelevät ainoa ryhmä (jaottelussa sukupuoli, ikä, koulutus, ammatti) jonka enemmistö uskoo Euroopan unionin roolin olevan myönteinen.

Onko Euroopan unionin rooli Suomen kohdalla mielestänne myönteinen, kielteinen vaiko ei myönteinen eikä kielteinen seuraavissa kysymyksissä?

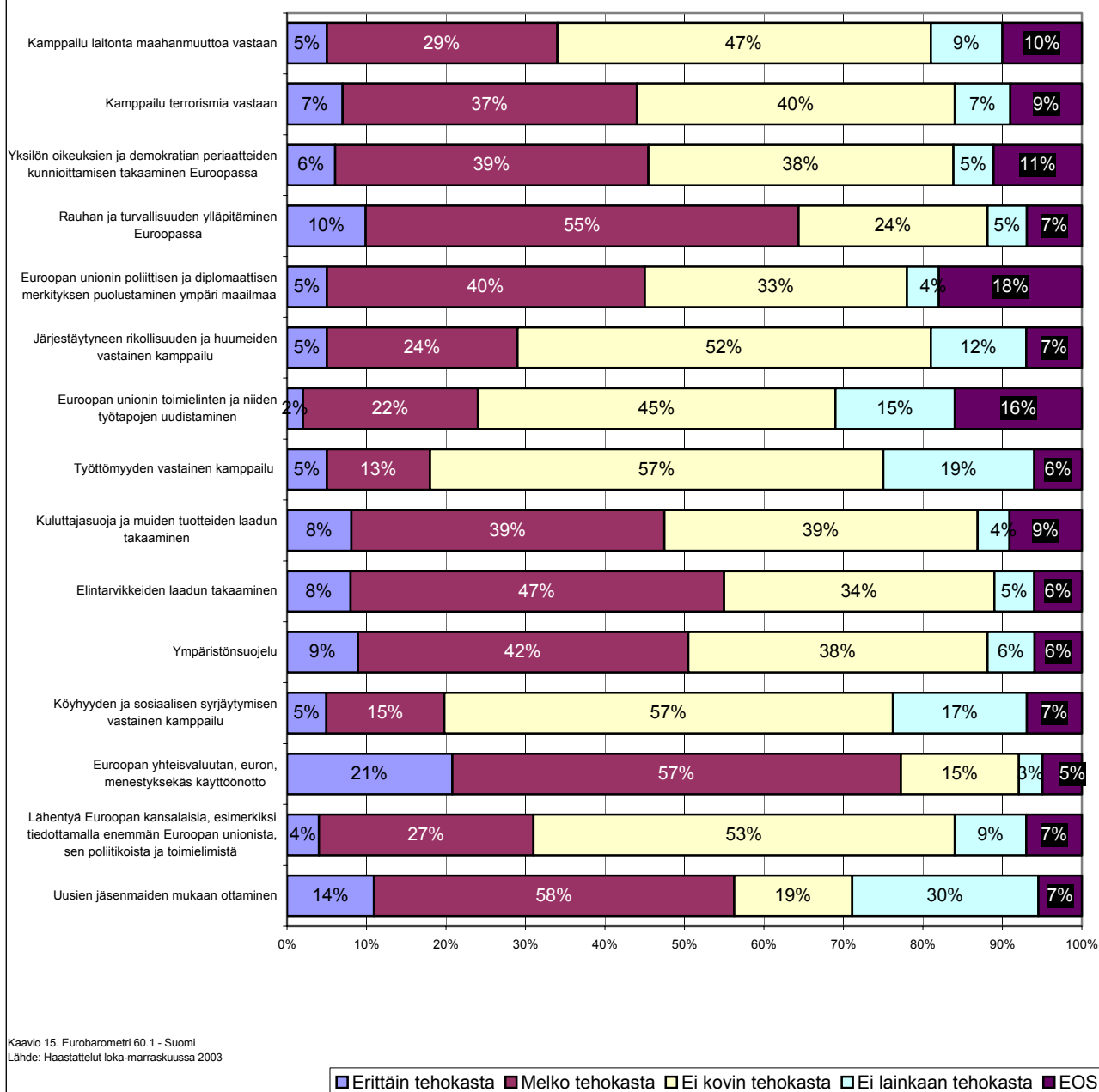

Kaavio 14. Eurobarometri 60.1- Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2003

3.3 Suomalaisia mielipiteitä EU:n eräistä politiikan aloista

Suomalaisille lueteltiin Euroopan unionin eri politiikan aloja ja heitä pyydettiin kommentoimaan unionin toimintaa kunkin alan kohdalla; oliko se heidän mielestään erittäin tehokasta, melko tehokasta, ei kovin tehokasta vai ei lainkaan tehokasta. Alla olevasta kaaviosta 15 näemme, että 21 % suomalaisista pitää euron käyttöönottoa erittäin tehokkaana ja peräti 78 % vastaajista pitää sitä erittäin tai melko tehokkaana. 65 % suomalaisista näkee Euroopan unionin toimivan erittäin tai melko tehokkaasti rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisessä Euroopassa. Mielenkiintoista on, että silti suomalaiset (ja britit) antavat tällä politiikan alalle muihin jäsen maihin verrattuna huonoimman arvosanan. Yli puolet suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unioni toimii tehokkaasti, mitä tulee elintarvikkeiden laadun takaamiseen, ympäristön suojelemiseen ja uusien jäsen maiden mukaan ottamiseen.

Minkälaista Euroopan unionin toiminta mielestänne on seuraavien politiikan alojen kohdalla?

Sen sijaan peräti 76 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unioni ei ole toiminut tehokkaasti, mitä tulee työttömyyden vastaiseen kamppailuun (samaa mieltä suomalaisten kanssa ovat tanskalaiset ja ranskalaiset), 75 %:n mielestä unioni on toiminut tehottomasti köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisessa kamppailussa (tässä kysymyksessä suomalaiset näkevät Euroopan unionin toiminnan kaikkia muita jäsenmaita tehottomampana). Kamppailun järjestäytyneestä rikollisuudesta ja huumeista vastaan näkee tehottomaksi 64 % suomalaisista (suurempi osuus kansalaisista kuin missään muussa jäsenmaassa). Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistaminen on sujunut tehottomasti 60 % mielestä. Tässä kysymyksessä Euroopan unioni saa kaikkein huonoimman arvosanan tanskalaisilta.

Koko Euroopan unionin laajuisesti tarkasteltuna suomalaiset näkevät unionin suhteellisen tehottomana. Kaikista eri politiikan aloista suomalaiset arvioivat politiikan seuraavilla aloilla tehottomammaksi kuin minkään muun jäsenmaan kansalaiset: kamppailu köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan, kamppailu työttömyyttä vastaan, kamppailu järjestäytynyttä rikollisuutta ja huumeita vastaan, rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa, yksilön oikeuksien ja demokratian periaatteiden kunnioittamisen takaaminen Euroopassa sekä terrorismin vastainen taistelu. Näiden kuuden politiikan alalla Euroopan unioni saa siis kaikkein huonoimman arvion nimenomaan suomalaisilta.

3.3.1 Maanpuolustus

Suomalaisilta kysyttiin myös maanpuolustuksesta ja siitä, missä maanpuolustukseen liittyvistä asioista pitäisi päättää: kansallisissa hallituksissa vai Euroopan unionissa? Suomalaisista peräti 87 % on sitä mieltä, että maanpuolustusta koskevat asiat tulisi päättää kansallisissa hallituksissa ja vain 10 % antaisi tämän päätösvallan Euroopan unionille (kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 50 % antaisi päätösvallan maanpuolustukseen liittyvissä kysymyksissä Euroopan unionille). Nämä luvut ovat pysyneet lähes tulkoon muuttumattomina Suomen osalta mielipidetiedustelusta toiseen. Suomalaiset eivät todellakaan halua luopua päätösvallastaan oman maan puolustuksen suhteen. Toiseksi suurinta kansallisten hallitusten kannatus maanpuolustuksellisissa kysymyksissä on Ruotsissa, jossa se on 76 %, ja kolmanneksi suurinta Iso-Britanniassa (63 %).

Valmiimpia siirtämään päätösvallan Euroopan unionille ovat belgialaiset (63 %) ja italialaiset (62 %).

3.3.2 Ympäristönsuojelu

Kaaviosta 15 havaitsemme, että 51 % suomalaisista pitää Euroopan unionin toimintaa erittäin tai melko tehokkaana ympäristönsuojelun saralla, ja puolestaan 44 % pitää sitä tehottomana. Kansalaisille lueteltiin myös Euroopan unionin eri politiikan aloja ja heitä pyydettiin nimeämään ne alat, joiden heidän mielestään tulisi olla ensisijaisia. Mitä ympäristönsuojeluun tulee, ovat Euroopan unionin jäsenmaat harvinaisen yksimielisiä: kaikista kansalaisista 83 % on sitä mieltä, että ympäristönsuojelun tulisi olla Euroopan unionin ensisijainen tavoite. Välinpitämättömmimmän ympäristönsuojeluun suhtautuvat entisen Itä-Saksan alueella asuvat saksalaiset ja kiivaimmin portugalilaiset sekä luxemburgilaiset. On positiivista havaita, että kansalaiset ympäri Euroopan ovat havahtuneet ympäristönsuojelun tärkeyteen ja mitä ilmeisemmin Euroopan unionilla on tässä suhteessa vielä jonkin verran tekemistä, jotta kansalaiset olisivat tyytyväisempiä sen toimintaan.

Suomalaisista 77 % on sitä mieltä että ympäristön suojelun tulisi olla Euroopan unionin ensisijainen tavoite. Tätä mieltä ovat etenkin opiskelijat (80 %), johtavassa asemassa työskentelevät (82 %), vasemmiston kannattajat (83 %) ja suurissa kaupungeissa asuvat. Kaikkein tärkeimmäksi ympäristönsuojelun kokevat uusmaalaiset (86 %). Myös välisuomalaisten mielestä ympäristönsuojelu on keskimääräistä tärkeämpää (82 %).

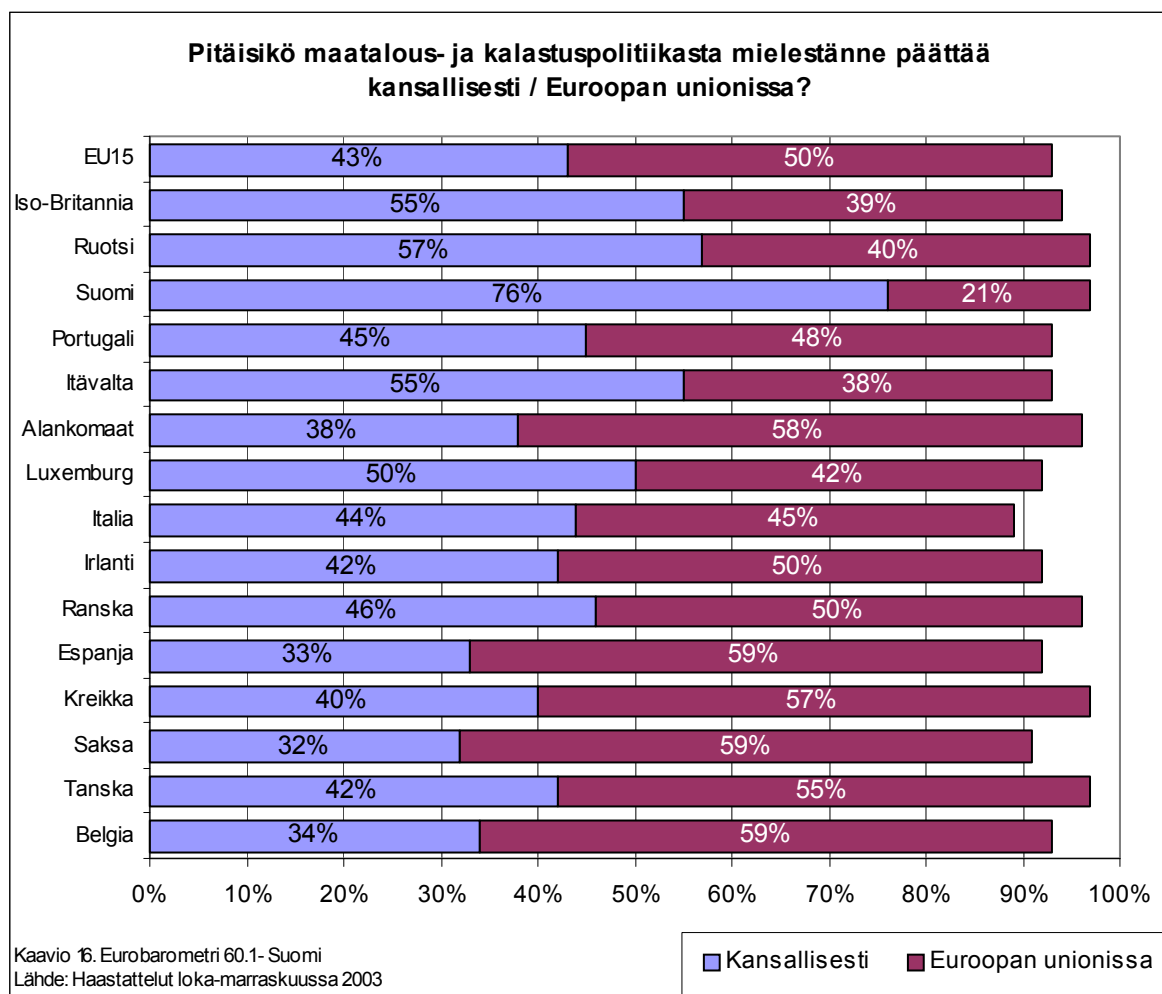
Kun suomalaisilta kysyttiin, missä ympäristöön liittyvissä kysymyksistä pitäisi päättää, Suomen hallituksessa vai Euroopan unionissa, oli 59 % vastaajista sitä mieltä, että ympäristön suojelusta pitää päättää Suomen hallituksessa. 39 % puolestaan on sitä mieltä, että näistä asioista tulisi päättää yhdessä Euroopan unionissa.

Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon havaitsemme, että kaikkien jäsenmaiden kansalaisista jopa 62 % olisi valmis antamaan päätösvallan ympäristönsuojeluun

liittyvissä kysymyksissä Euroopan unionille. Valmiimpia päätösvallan siirtämiseen olisivat kreikkalaiset (70 %), espanjalaiset (69 %) sekä ranskalaiset ja saksalaiset (67 %).

3.3.3 Maatalous- ja kalastuspolitiikka

Suomalaisilta tiedusteltiin myös, missä heidän mielestään tulisi päättää Euroopan unionin jäsenmaiden maatalous- ja kalastuspolitiikasta. Kuten alla olevasta kaaviosta 16 näkyy, ovat suomalaiset ylivoimaisesti sitä mieltä, että tämäkin politiikan ala tulisi pitää kansallisissa käsissä. Peräti 76 % antaisi Suomen hallituksen päättää maatalous- ja kalastuspolitiikasta.

Sosiodemografinen vertailu ei tuo esille mitään yllätyksiä: kansallisissa käsissä maatalous- ja kalastuspolitiikan pitäisivät etenkin maaseudulla (87 %), Itä-Suomessa (90 %), Pohjois-Suomessa (86 %) ja Väli-Suomessa (81 %) asuvat. Valmiimpia päätösvallan luovuttamiseen Euroopan unionille olisivat puolestaan kaupungeissa asuvat (37 %) ja uusmaalaiset (32 %).

Muita EU-kansalaisia, jotka suomalaisten tavoin pitäisivät mieluiten päätösvallan kansallisissa hallituksissa maatalous- ja kalastuspolitiikan suhteen ovat britit, ruotsalaiset ja itävaltalaiset, mutta nekin jäävät parin kymmenen prosenttiyksikön päähän Suomen luvuista.

3.3.4 Maahanmuuttopolitiikka, poliittiset turvapaikat ja pakolaisten vastaanotto

Kun suomalaisilta tiedusteltiin heidän mielipidettään Euroopan unionin roolista Suomen kohdalla liittyen maahanmuuttoon, oli 28 % suomalaisista sitä mieltä, että Euroopan unionin rooli on positiivinen, 26 % mielestä se on kielteinen ja 38 % mielestä se ei ole myönteinen eikä kielteinen. Positiivisimmaksi Euroopan unionin roolin arvioivat kodista huolehtivat (41 %) ja itäsuomalaiset (39 %).

Kansalaisilta kysyttiin myös, missä mm. maahanmuuttopolitiikasta, pakolaisten vastaanotosta ja poliittisista turvapaikoista tulisi päättää. Erityisesti maahanmuuttopolitiikka ja pakolaisten vastaanotto ovat kysymyksiä, jotka yli 80 % suomalaisista pitäisi kansallisessa päätösvallassa (83 % ja 82 %). Suomalaiset ovat erittäin yksimielisiä mielipiteissään ja suurempia poikkeamia suuntaan tai toiseen on vaikea löytää. Ehkä mielenkiintoisimman poikkeaman muista mielipiteistä muodostavat itsenäiset ammatinharjoittajat, jotka jonkin verran poikkeavat suuresta massasta; molemmissa kysymyksissä kannatus Suomen hallituksen hyväksi on 10 % keskiarvoa pienempi, samalla kun Euroopan unionin kannatus on puolestaan n. 10 % keskiarvoa suurempaa (muiden ryhmien eroavaisuuksien ollessa muutaman prosenttiyksikön luokkaa).

Suomalaisten kaltaisia mielipiteitä löytyy myös Ruotsista, Iso-Britanniasta, Itävallasta ja Tanskasta, mutta näissäkin maissa luvut jäävät n. 15 % tai enemmän Suomen luvuista. Suurin kannatus päätöksenteolle Euroopan unionissa löytyy Italiasta, jossa 73 % antaisi päätösvalan Euroopan unionille maahanmuuttopolitiikassa ja 70 % pakolaisten vastaanottoon liittyvissä kysymyksissä. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista yli puolet oli valmiita luovuttamaan päätösvalan näissä asioissa Euroopan unionille.

Missä seuraavista asioista tulisi päättää?	Suomessa	EU:ssa	EOS
Maahanmuuttopolitiikka	83 % EU15 45 %	15 % EU15 51 %	2 % EU15 4 %
Pakolaisten vastaanotto	82 % EU15 43 %	16 % EU15 53 %	2 % EU15 5 %
Säännökset poliittisista turvapaikoista	64 % EU15 41 %	32 % EU15 53 %	4 % EU15 5 %

Mitä taas tulee säännöksiin poliittisista turvapaikoista kannattaa lähes kaksi kolmasosaa suomalaisista päätöksen teon säilyttämisestä Suomen hallituksessa, kun taas yksi kolmasosa kansalaisista olisi valmis antamaan päätösvalan tässä kysymyksessä Euroopan unionille. Lähestulkoon samoissa luvuissa Suomen kanssa ovat britit, itävaltalaiset ja tanskalaiset. Sosiodemografisessa vertailussa reilu 70 % työttömistä, eläkeläisistä, vähiten koulutetuista ja yli 55-vuotiaista kannattaa päätöksen tekoa Suomessa. Sen sijaan peräti 52 % johtavassa asemassa työskentelevistä antaisi päätösvalan poliittisia turvapaikkoja koskevissa säännöksissä Euroopan unionille.

Kysyttäessä oli 68 % suomalaisista sitä mieltä, että kamppailun laiton maahanmuuttoa vastaan tulisi olla ensisijainen tavoite Euroopan unionissa (kaikkien jäsenmaiden kansalaisista peräti 83 % on tätä mieltä). 64 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla yhteinen maahanmuuttopolitiikka Euroopan unionin ulkopuolelta tulevia ihmisiä kohtaan (kaikkien jäsenmaiden keskiarvo on 71 %). Suomalaisista 67 % on myös sitä mieltä, että Euroopan unionilla tulisi olla yhteinen turvapaikkapolitiikka turvapaikan hakijoita kohtaan (EU15: 71 %).

3.3.5 Kamppailu järjestäytyntä rikollisuutta vastaan

Kun suomalaisilta kysyttiin mitä Euroopan unioni heille henkilökohtaisesti merkitsee, totesi 27 % kansalaisista sen merkitsevän heille lisääntyntä rikollisuutta (EU:n kaikkien jäsenmaiden keskiarvo on 16 %). Euroopan unioni merkitsi lisääntyntä rikollisuutta etenkin eläkeläisille, yli 55-vuotiaille ja vähiten koulutetuille (kaikki 36 %) sekä itsenäisille ammatinharjoittajille (35 %).

Euroopan unioni edusti lisääntyntä rikollisuutta suomalaisia enemmän ruotsalaisille, luxemburgilaisille ja itävaltalaisille (35 %) sekä saksalaisille (33 %).

Kuitenkin 38 % Suomen kansalaisista on sitä mieltä, että rikollisuuden vastaisessa taistelussa Euroopan unionin rooli on Suomen kohdalla myönteinen. 13 % sanoo sen olevan kielteinen ja 42 % mielestä se ei ole myönteinen eikä kielteinen.

Suomalaisilta kysyttiin myös, missä päätökset koskien kamppailua järjestäytyntä rikollisuutta vastaan pitäisi heidän mielestään tehdä. Yli kaksi kolmasosaa oli sitä mieltä, että järjestäytyntä rikollisuutta vastaan on syytä taistella yhdessä Euroopan unionin ja muiden jäsenmaiden kanssa.

Suurimmat ryhmät, jotka kannattavat päätöksen tekoa Suomen hallituksessa, ovat vähiten koulutetut (45 %), työttömät (39 %) ja eläkeläiset (37 %). Valmiimpia yhteistyöhön Euroopan unionin kanssa tässä kysymyksessä olisivat puolestaan johtavassa asemassa työskentelevät (81 %), opiskelijat (79 %) ja toimihenkilöt (77 %). Jos tuloksia tarkastellaan kaikkien jäsenmaiden osalta havaitaan, että Iso-Britanniassa luvut ovat kutakuinkin tasan: 49 % kannattaa omaa kansallista hallitusta ja 48 % Euroopan unionia. Tämä on suurin poikkeama muuten suhteellisen saman suuntaisista mielipiteistä eri jäsenmaissa.

Lyhyt yhteenveto:

- 63 % suomalaisista on sitä mieltä, että suomalaisissa tiedotusvälineissä puhutaan Euroopan unionissa suunnilleen sopivasti ja 53 % on sitä mieltä, että tiedotusvälineet esittävät Euroopan unionin tasapuolisesti
- suomalaiset näkevät Euroopan unionin roolin myönteisenä ympäristönsuojelun, terrorismin vastaisen taistelun tai ulkomaan asioiden suhteen

- 78 % vastaajista pitää euron käyttöönottoa erittäin tai melko tehokkaana
- 76 % suomalaisista uskoo, että Euroopan unioni ei ole toiminut tehokkaasti työttömyyden vastaisessa kamppailussa
- 91 % on sitä mieltä, että Suomen maanpuolustusta koskevat asiat tulisi päättää kansallisessa hallituksessa
- 83 % on sitä mieltä, että ympäristönsuojelun tulisi olla Euroopan unionin ensisijainen tavoite
- 76 % antaisi Suomen hallituksen päättää maatalous- ja kalastuspolitiikasta
- maahanmuuttopolitiikka ja pakolaisten vastaanotto ovat kysymyksiä, jotka yli 80 % suomalaisista pitäisi kansallisessa päätösvallassa. 64 % kannattaa Euroopan unionin yhteistä maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan unionin ulkopuolelta tulevia ihmisiä kohtaan ja 67 %:n mielestä Euroopan unionilla tulisi olla yhteinen turvapaikkapolitiikka turvapaikan hakijoita kohtaan.

4 YHDENTYVÄ EUROOPPA

Suomalaisilta kysyttiin heidän mielipidettään Euroopan unionin tämänhetkisestä rakentamisnopeudesta. Heille näytettiin korttia, johon oli kuvattu seitsemän ihmishahmoa; numero 1 seiso i paikallaan ja numero seitsemän juoksi niin kovaa kuin pystyi ja heidän tuli valita hahmoista se, joka heidän mielestään parhaiten kuvasi heidän mielipidettään Euroopan unionin rakentamisnopeudesta.

Suomalaisten mielipiteiden laskennallinen keskiarvo on 4.50³ kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvon ollessa 3,85. Suomalaiset siis katsovat Euroopan unionin rakennusvauhdin olevan nopeamman kuin suurin osa muista unionin kansalaisuuksista. Vain irlantilaiset (4,64) arvioivat rakennusvauhdin nopeammaksi kuin suomalaiset. Lähes samoissa lukemissa suomalaisten kanssa olivat luxemburgilaiset (4,49). Hitaimmaksi Euroopan unionin rakennusvauhdin arvioivat italialaiset (3,43) ja portugalilaiset (3,48).

Kansalaisilta kysyttiin myös, mikä hahmoista kuvasi parhaiten heidän mielipidettään siitä, kuinka nopeasti Eurooppaa pitäisi rakentaa? Nyt suomalaisten keskiarvo oli 3,99 eli heidän mielestään Eurooppaa tulisi rakentaa hitaammalla vauhdilla kuin mitä tänä päivänä tehdään. Kaikkien jäsenmaiden keskiarvo on 4,73 mikä tarkoittaa sitä, että suuri osa kansalaisista haluaisi Eurooppaa rakennettavan nopeammin kuin nykyisellään. Tätä mieltä ovat etenkin eteläeurooppalaiset eli kreikkalaiset (5,59), portugalilaiset (5,65), italialaiset (5,50) ja espanjalaiset (5,24). Hitaampaa vauhtia kannattavat suomalaisten ohella britit (3,86) ja tanskalaiset (3,81).

Suomalaisista hitaampaa rakennusnopeutta toivovat etenkin naiset (3,88), 40-54 –vuotiaat (3,90), vasemmiston kannattajat (3,88) ja itäsuomalaiset (3,84), uusmaalaiset (3,87) sekä pohjoissuomalaiset (3,88). Nopeamman vauhdin puolesta ovat etenkin 15-24 –vuotiaat (4,27), miehet (4,11), oikeiston kannattajat (4,16) ja välisuomalaiset (4,24).

Huomion arvoista on, että suurempi osuus suomalaisista kannatti nopeampaa rakennusnopeutta vuosi sitten syksyllä 2002. Tuolloin keskiarvo oli 4,11, kun se syksyllä 2003 oli siis laskenut 3,99:ään. Lähempi vertailu muiden jäsenmaiden vastauksiin syksyllä 2003 ja vuotta aiemmin syksyllä 2002 osoittaa, että Suomi ei ole yksin, vaan kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa kannatetaan tällä hetkellä hitaampaa rakennusnopeutta kuin vuosi sitten. Aiemmin kohdassa 2.2.1 esille otetut syyt Euroopan unionin kannatuslukujen laskemiseen vaikuttavat mitä ilmeisimmin tässäkin kysymyksessä. Yleinen epäluottamus vallitsee ja kansalaiset haluavat hillitä sitä nopeutta, millä Eurooppaa rakennetaan.

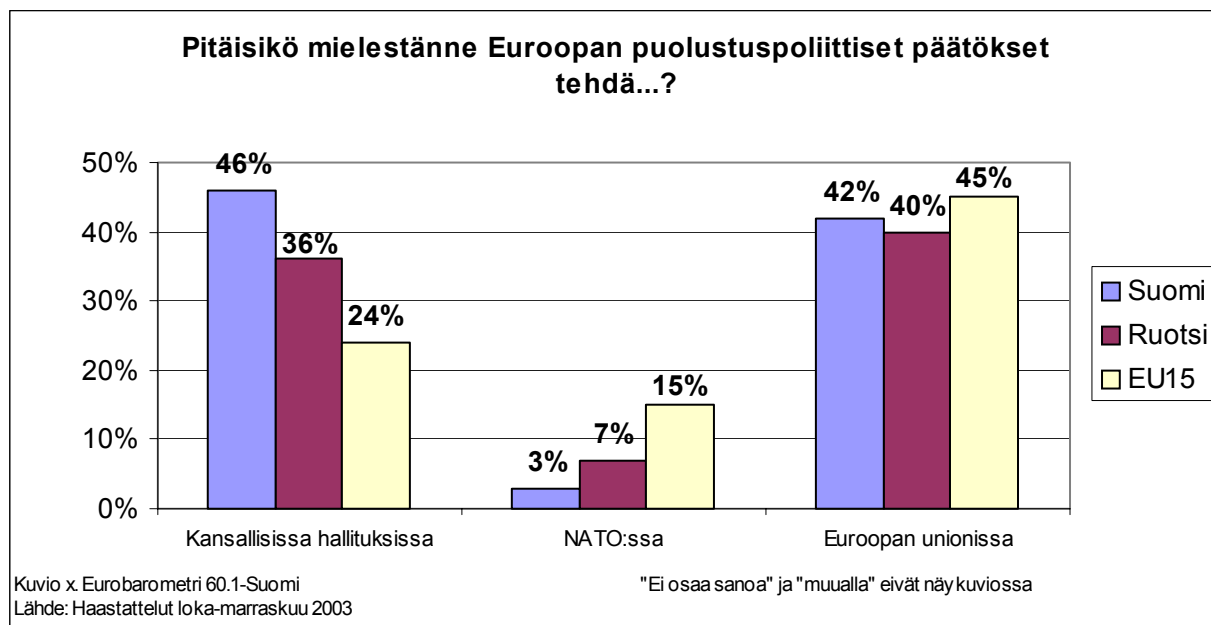
4.1 Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

Vaikka 87 % suomalaisista katsoo, että maanpuolustukseen liittyvät päätökset tulisi tehdä Suomen hallituksessa ja vain 10 % antaisi ne Euroopan unionin päätettäväksi, antaisi lähes puolet suomalaisista (46 %) kuitenkin Euroopan puolustuspoliittiset päätökset Euroopan unionin tehtäväksi. 42 % suomalaisista antaisi puolestaan koko Eurooppaa koskevat puolustuspoliittiset päätökset kansallisten hallitusten päätettäväksi. NATOLle suomalaiset eivät antaisi Euroopan puolustuspolitiikkaa koskevaa päätöksenteko-oikeutta (3 %). Samansuuntaisia tuloksia antoi myös kevään 2003 Eurobarometri-mielipidekysely sekä lukuisat vuoden 2003 aikana tehdyt mielipidetiedustelut aiheesta; mm. Helsingin Sanomat 16.6.2003 ja STT (Helsingin Sanomat 23.6.2003), joissa on todettu suomalaisten kannattavan Euroopan unionin yhteistä puolustusta

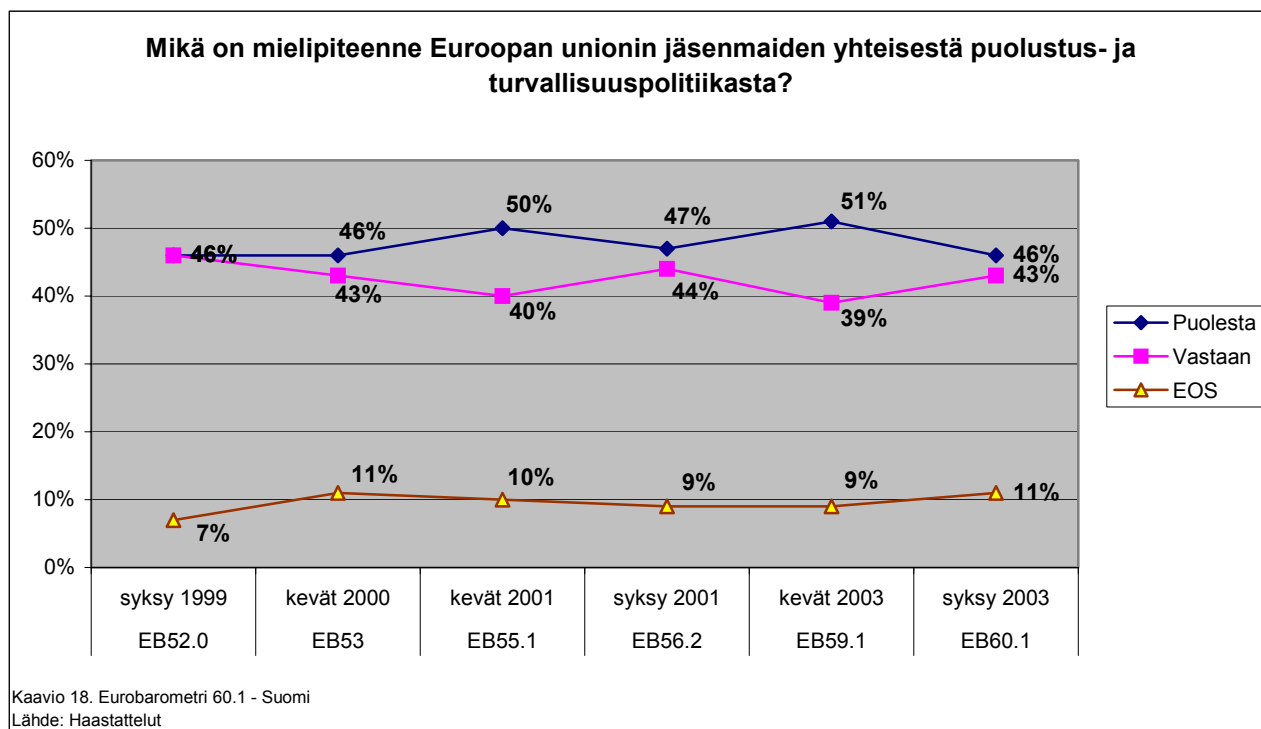
---

³ Keskiarvoa laskettaessa on paikallaan seisova hahmo saanut arvon 1 ja hahmo joka juoksi niin kovaa kuin pystyi arvon 7.

etenkin silloin, kun vaihtoehtoiksi annetaan vastakkain asetetut EU ja NATO. Kun kysymysasettelussa ei aseteta Euroopan unionia, NATO:a ja kansallisia hallituksia vastakkain, vaan tiedustellaan pelkästään Euroopan unionin jäsenmaiden yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan kannatusta, suomalaisista 46 % kannattaa ja 43 % vastustaa sitä. EU-maiden yhteenlaskettu kannatus on 70 % ja vastustus 19 %. Kun vastauksia verrataan kevään 2003 Eurobarometriin voidaan todeta, että kannatus Suomessa on laskenut muutaman prosenttiyksikön samalla, kun vastustus on lisääntynyt saman verran. Saman suuntaista kehitystä on havaittavissa myös kaikkien muiden Euroopan unionin jäsenmaiden osalta.

Yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan suurimpia kannattajia Suomessa ovat itsenäisten ammatinharjoittajien (55 %) ja johtavassa asemassa työskentelevien (50 %) ohella yli 55-vuotiaat (51 %) ja eläkeläiset (54 %) eli mitä ilmeisemminkin vanhemmat henkilöt, joilla on jonkinlaista omakohtaista kokemusta sodasta. Poliittisista ryhmittymistä etenkin oikeiston kannattajat ovat yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan kannalla (56 %). Maantieteellisesti tälle antavat suurimman kannatuksen itäsuomalaiset (54 %). Vastustus puolestaan on suurinta opiskelijoiden ja ruumiillisen työn tekijöiden parissa (molemmat 49 %). Poliittisista ryhmittymistä etenkin vasemmiston kannattajat vastustavat yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa.

Tarkasteltaessa kehitystä syksystä 1999 voidaan havaita, että oltuaan nousussa syksystä 2001 lähtien on Euroopan unionin yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan kannatus tällä hetkellä alimmillaan sitten kevään 2000, jolloin se myöskin oli 46%. Kaikista jäsenmaista on kannatus tällä hetkellä Suomea alhaisempaa vain Ruotsissa (44 %), jossa se on pudonnut 12 prosenttiyksikköä edellisestä Eurobarometri-mielipidetiedustelusta. Kaikkein suurin yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan kannatus löytyy Luxemburgista (83 %) ja Italiasta (81 %).

Kun suomalaisilta tiedusteltiin heidän mielipidettään siitä, pitäisikö Euroopan unionilla olla nopean vastaiskun joukot, jotka voitaisiin nopeasti lähettää ongelma-alueille kansainvälisen kriisin ilmetessä, kannatti 53 % vastaajista kyseisiä joukkoja. Kannatus on noussut kolme prosenttiyksikköä puolesta vuodessa. 37% vastaajista puolestaan vastustaa nopean vastaiskun joukkoja. Kaikissa jäsenmaissa 69 % kansalaisista kannattaa näitä joukkoja. Jos tarkastelemme suomalaisten vastauksia lähemmin, voimme havaita, että kannatus on suurinta nuorten, 15-24 – vuotiaiden, kodista huolehtivien ja eläkeläisten joukossa. Vastustus on puolestaan suurinta johtavassa asemassa työskentelevien (44 %) taholta. Poliittisista ryhmittymistä oikeiston kannattajat kannattavat nopeiden vastaiskujen joukkoja (62 %), vasemmiston kannattajista puolestaan 47 % vastustavat niitä. Alueellisesti suurinta kannatus on Itä-Suomessa (63 %) ja Väli-Suomessa (60 %), uusmaalaiset taas vastustavat näitä joukkoja eniten (45 %).

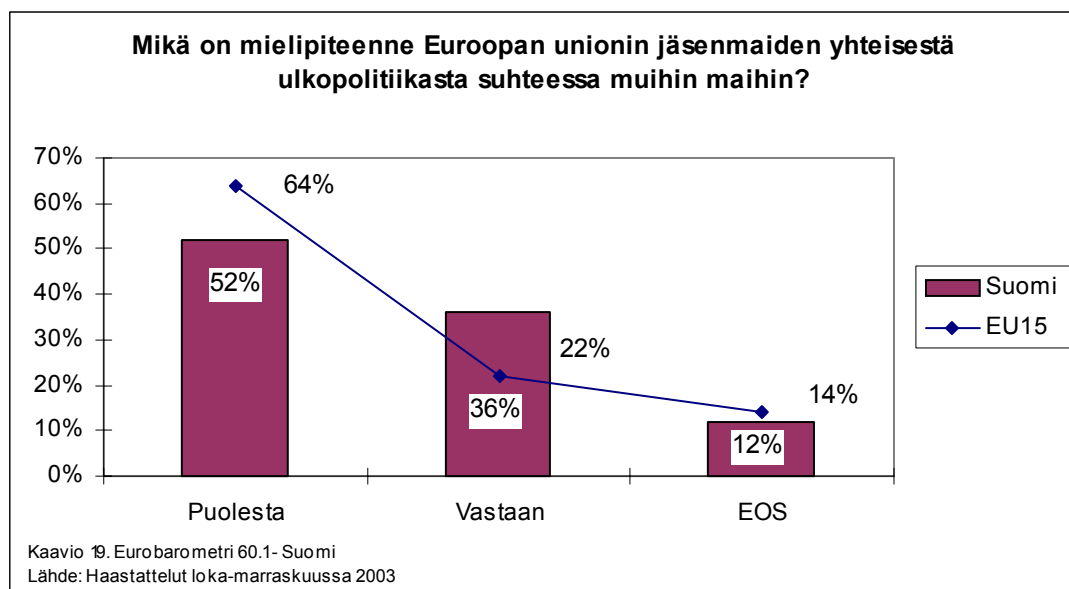
Suomalaisista 76 % on myös sitä mieltä, että kansainvälisen kriisin ilmetessä Euroopan unionin jäsenvaltioiden pitäisi sopia yhteisestä kannastaan. Tässä kysymyksessä kansalaiset kaikissa jäsenmaissa ovat aikalailla samaa mieltä; kannatuksen keskiarvo on 81 %, eikä suuria poikkeamia siitä ilmene.

4.2 Yhteinen ulkopolitiikka

Kansalaisilta tiedusteltiin myös heidän suhtautumistaan Euroopan unionin yhteiseen ulkopolitiikkaan. Reilu puolet suomalaisista eli 52 % kannattaa yhteistä ulkopolitiikka, 36 % puolestaan vastustaa sitä. Yhteisen ulkopolitiikan innokkaimpia kannattajia ovat johtavassa asemassa työskentelevät, joista peräti 62 % kannattaa yhteistä ulkopolitiikkaa. Muita kannattajia

ovat korkeasti koulutetut (60 %), kodista huolehtivat, itsenäiset ammatinharjoittajat ja miehet (kaikki 56 %). Myös oikeiston kannattajat (62 %) ja kaupungeissa asuvat kannattavat yhteistä ulkopoliittikkaa (61 %).

Vastustajia ovat puolestaan työttömät (44 %) ja opiskelijat (42 %). Myös vasemmiston kannattajat (43 %) vastustavat yhteistä ulkopoliittikkaa, kuten tekevät myös etelä- ja pohjoissuomalaiset (molemmat 41 %).

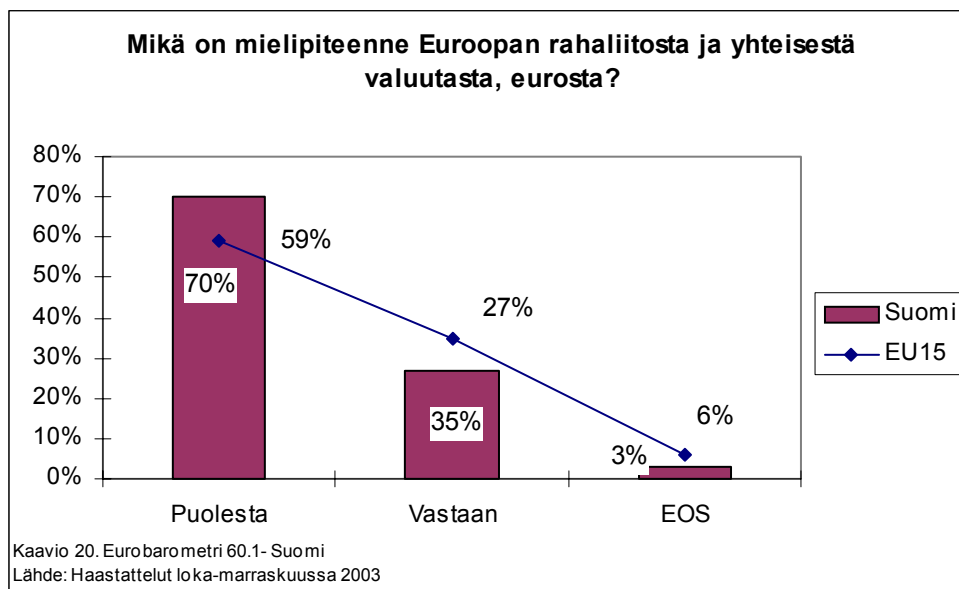

Verrattaessa suomalaisten vastauksia muiden jäsenmaiden kansalaisten vastauksiin voimme todeta, että suomalaisia negatiivisemmin yhteiseen ulkopoliittikkaan suhtautuvat vain britit (35 % kannattaa) ja ruotsalaiset (48 %). Suurinta kannatus on Luxemburgissa (78 %), Italiassa (76 %) ja Kreikassa (75 %).

4.3 Yhteinen raha: euro

Suomalaisilta tiedusteltiin myös heidän suhtautumistaan Euroopan rahaliittoon ja yhteiseen rahaan euroon. Tämä kysymys on siltä osin mielenkiintoinen, että vaikka suomalaiset muutoin suhtautuvat varauksellisesti Euroopan unioniin, ovat he suurimpia yhteisen valuutan kannattajia. Peräti 70 % suomalaisista on rahaliiton ja yhteisen valuutan kannalla ja vain 27 % vastustaa niitä. Euron kannatus on ylivoimaisesti suurinta johtavassa asemassa työskentelevien joukossa, jossa peräti 85 % on yhteisen valuutan puolesta. Myös toimihenkilöt (77 %), 25-39 -vuotiaat ja miehet (molemmat 76 %) ovat euron puolesta. Poliittisista ryhmittymistä 78 % oikeiston kannattajista on euron puolesta, kuten myös 78 % kaupungeissa asuvista suomalaisista. Alueellisesti uusmaalaiset ovat eniten euron puolesta (79 %).

Vastustus on puolestaan suurinta kodista huolehtivien (38 %) ja vähiten koulutettujen (37 %) joukossa. Alueellisesti pohjoissuomalaiset vastustavat euroa eniten (35 %).

Verrattaessa suomalaisten lukuja muiden jäsenmaiden vastauksiin voimme havaita, että suomalaisia suurempia euron kannattajia ovat vain luxemburgilaiset (83 %), belgialaiset (81 %) ja irlantilaiset (79 %). Italiassa euron kannatus on yhtä suurta kuin Suomessa. Euron kannatus on pienintä, eikä yllättäen, euroalueen ulkopuolisissa jäsenmaissa eli Iso-Britanniassa (23 %), Ruotsissa (41 %) ja Tanskassa, jossa kuitenkin yllättäen 52 % kansalaisista kannattaa euroa, vaikka he toistuvasti kansanäänestyksissä ovat äänestäneet sitä vastaan.

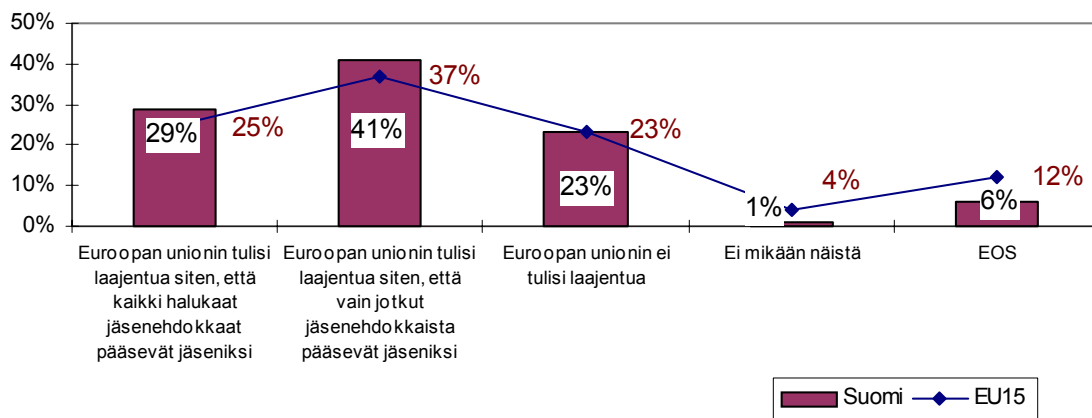
4.4 Yhteinen tulevaisuus: laajentuminen

Suomalaisilta kysyttiin myös Euroopan unionin laajentumisesta ja erityisesti siitä, ovatko he sen puolesta vai sitä vastaan. Suomalaisista 53 % kannattaa Euroopan unionin laajentumista ottamalla mukaan uusia maita ja 36 % vastustaa sitä. Kun tätä tulosta verrataan kevään 2003 tulokseen havaitaan, että laajentumisen kannatus on noussut muutaman prosenttiyksikön ja vastustus puolestaan laskenut saman verran. Laajentumista kannattavat etenkin kodista huolehtivat (62 %), 15-24 –vuotiaat (59 %), toimihenkilöt (58 %), itsenäiset ammatinharjoittajat ja korkeasti koulutetut (molemmat 57 %) sekä johtavassa asemassa työskentelevät (56 %). Suurimmat laajentumisen vastustajat ovat vähiten koulutetut eli alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet (44 %), yli 55-vuotiaat (43 %) ja eläkeläiset (41 %).

Poliittisten ryhmittymien kannattajien välillä ei löydy suuriakaan eroja. Alueellisesti etenkin suurissa kaupungeissa asuvat kannattavat laajentumista (63 %), kuten myös uusmaalaiset (59 %) ja eteläsuomalaiset (55 %). Suurin alueellinen vastustus löytyy Väli-Suomesta (46 %) ja Itä-Suomesta (41 %).

Suomalaisille annettiin myös kolme eri vaihtoehtoa ja heiltä kysyttiin, mikä näistä kolmesta olisi heille mieluisin. Alla olevasta kaaviosta voimme havaita, että vaikkakin yli puolet suomalaisista kannattaa laajentumista, on mieluisin vaihtoehto kuitenkin se, jossa vain jotkut hakijamaat hyväksytään jäseniksi sen sijaan, että kaikki Euroopan unioniin haluavat hyväksyttäisiin jäseniksi.

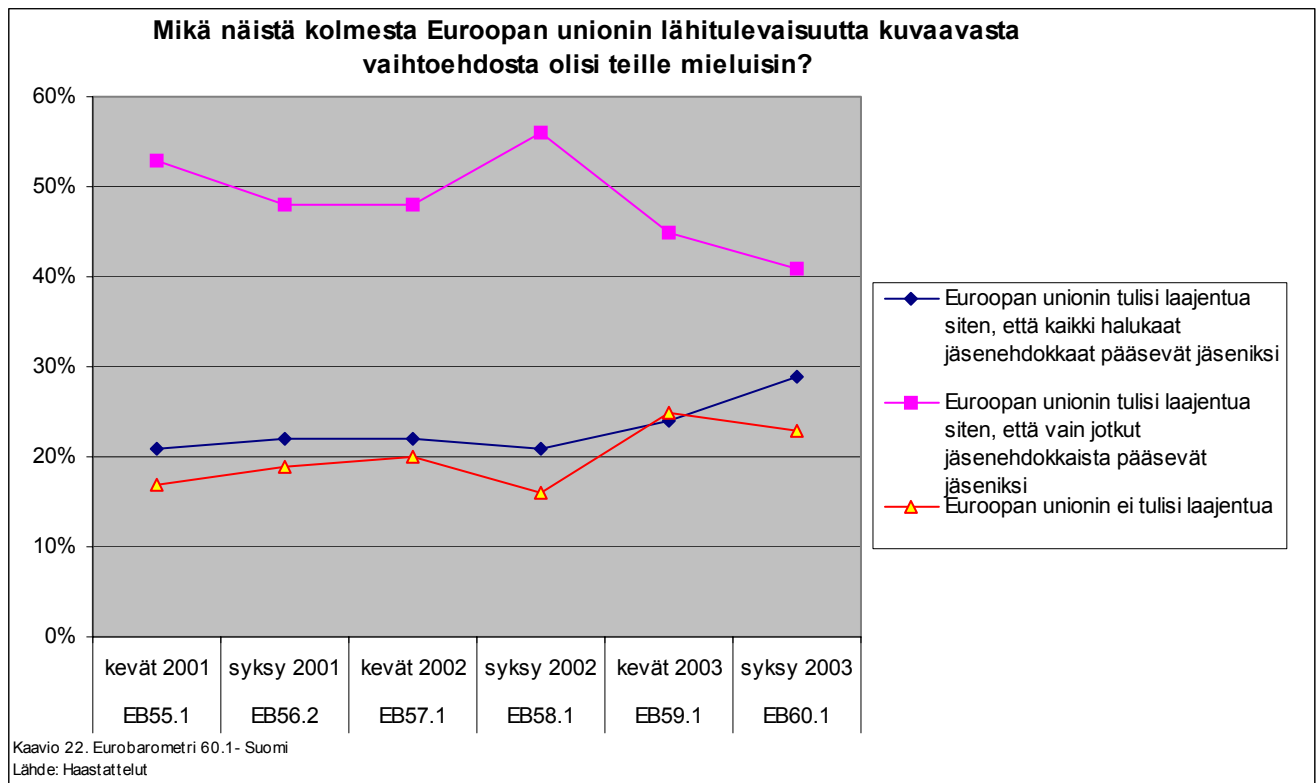
Mikä näistä Euroopan unionin lähitulevaisuutta kuvaavasta vaihtoehdosta olisi teille mieluisin?

Kaavio x. Eurobarometri 60.1- Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2003

Kaikkein halukkaimpia vastaanottamaan kaikki hakijamaat olisivat etenkin vähiten koulutetut, kodista huolehtivat ja eläkeläiset (kaikki 35 %). Rajoitetun laajentumisen kannalla ovat johtavassa asemassa työskentelevät (56 %) ja opiskelijat (51 %). Laajentumista vastustavat etenkin työttömät (29 %). Poliittisten ryhmittymien kannattajista keskustan kannattajat olisivat kaikkein valmiimpia vastaanottamaan kaikki halukkaat Euroopan unionin jäseniksi (34 %). Oikeiston kannattajat puolestaan ovat sitä mieltä, että vain jotkut jäsenehdokkaat pitäisi ottaa jäseniksi (48 %). Kaupungeissa asuvat kannattavat myös rajoitettua laajentumista (56 %). Alueellisessa tarkastelussa havaitaan, että siinä missä pohjoissuomalaiset ovat valmiimpia toivottamaan kaikki tervetulleiksi, uusmaalaiset kannattavat rajoitettua laajentumista ja itäsuomalaiset vastustavat Euroopan unionin laajentumista.

Kaaviossa 22 on esitetty kehitys kevästä 2001 syksyn 2003. Se osoittaa selkeästi, että niiden kansalaisten, jotka ovat valmiita ottamaan kaikki halukkaat Euroopan unionin jäseniksi, määrä on kasvamassa samalla, kun niiden jotka ottaisivat vain jotkut jäsen ehdokkaista on vastaavasti laskussa.

Tarkasteltaessa muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten vastauksia voimme todeta, että innokkaimpia laajentumisen kannattajia ovat kreikkalaiset (65 %), tanskalaiset (63 %), espanjalaiset (62 %) ja italialaiset (61 %). Jos tarkastelemme vastauksia yllämainitun kolmen eri vaihtoehdon suhteen voimme todeta, että innokkaimpia toivottamaan kaikki hakijamaat tervetulleiksi ovat espanjalaiset (38 %), ruotsalaiset ja italialaiset (molemmat 37 %). Rajoitettua laajentumista puolestaan kannattavat tanskalaiset (58 %) ja kreikkalaiset (57 %). Laajentumisen vastustus on suurinta Ranskassa (41 %) ja Belgiassa (33 %).

Lyhyt yhteenveto:

- suomalaiset katsovat Euroopan unionin rakennusvauhdin olevan nopeamman kuin suurin osa muista unionin kansalaisista
- suomalaisten mielestään Eurooppaa tulisi rakentaa hitaammalla vauhdilla kuin mitä tänä päivänä tehdään
- 46 % antaisi Euroopan puolustuspoliittiset päätökset Euroopan unionin tehtäväksi
- 53 % vastaajista kannatti Euroopan unionin nopean vastaiskun joukkoja, jotka voitaisiin nopeasti lähettää ongelma-alueille kansainvälisen kriisin ilmetessä
- 76 % on myös sitä mieltä, että kansainvälisen kriisin ilmetessä Euroopan unionin jäsenvaltioiden pitäisi sopia yhteisestä kannastaan
- 52 % kannattaa yhteistä ulkopolitiikkaa, 36 % puolestaan vastustaa sitä
- Peräti 70 % suomalaisista on yhteisen valuutan puolesta ja vain 27 % vastustaa sitä
- 53 % kannattaa Euroopan unionin laajentumista

5 EU:N TOIMIELIMIEN UUDISTUS

Joulukuussa 2001 pidetty Laekenin Eurooppa-neuvosto kutsui koolle Euroopan tulevaisuutta käsittelevän valmistelukunnan, eli tulevaisuuskonventin. EU:n tulevaisuuskonventin tehtävänä oli miettiä EU:n tulevaa rakennetta siten, että se pystyy vastaamaan laajennetun unionin haasteisiin. Se keskittyi mm. EU:n ja sen eri instituutioiden työnjakoon ja rooleihin. Konventin puheenjohtaja luovutti esityksen uudeksi perustuslailliseksi sopimukseksi Tessalonikissa 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle. Neljästä osasta koostuvan perustuslaillisen sopimuksen on tarkoitus korvata kaikki nykyiset perussopimukset. Sopimuksen sisällöstä oli tarkoitus päättää lopullisesti hallitusten välisessä konferenssissa, joka kokoontui joulukuussa 2003 Brysselissä. Tässä kuitenkin epäonnistuttiin ja sopimus lykkääntyi tulevaisuuteen.

Kun suomalaisilta tiedusteltiin mihin eri toimenpiteisiin Euroopan unionin pitäisi ryhtyä, oli 45 % suomalaisista sitä mieltä, että Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistamisen tulisi olla ensisijainen tavoite. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista puolet eli 50 % on tätä mieltä.

Seuraavassa on tarkasteltu suomalaisten suhtautumista eräisiin Euroopan unionin tulevaisuuden kannalta kriittisiin kysymyksiin. Jokaisen kappaleen lopussa on myös lyhyt vertailu muiden jäsenmaiden pääasiallisiin mielipiteisiin.

5.1 Perustuslaki

On mielenkiintoista havaita, että vaikkakin Euroopan unionin kannatus tuntuu laskeneen useimmilla muilla aloilla, on perustuslain kannatus Suomessa kohonnut. Vajaa puolet suomalaisista (49 %) pitää Euroopan unionin perustuslakia tarpeellisena. Tässä on nousua viisi prosenttiyksikköä viimeisestä Eurobarometristä, jolloin kannatus oli 44 %.

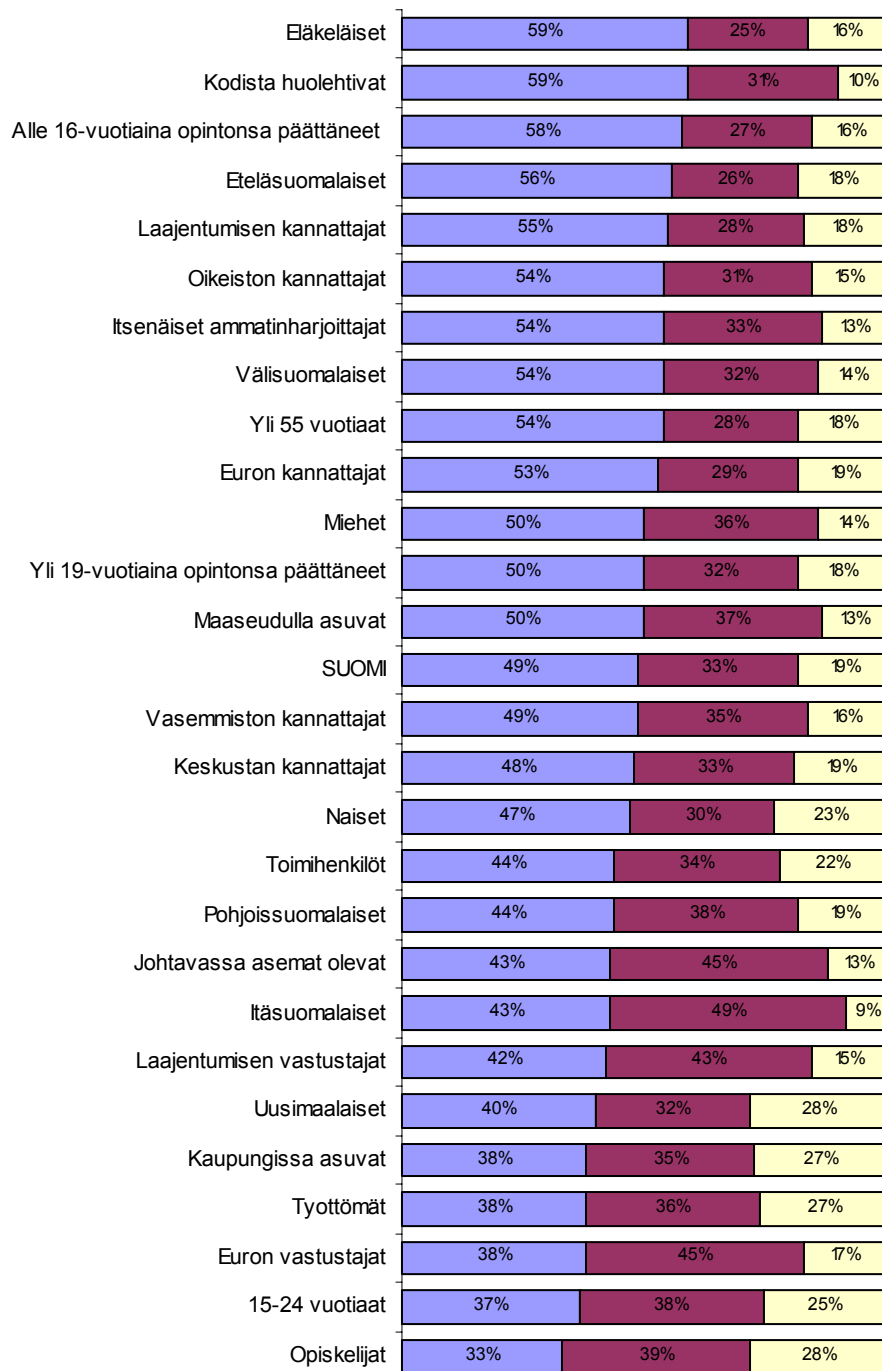
Suomalaisista 33 % on puolestaan sitä mieltä, että EU:lla ei pidä olla perustuslakia, mikä tarkoittaa kuuden prosenttiyksikön pudotusta kuudessa kuukaudessa. Noususta huolimatta perustuslain kannatus ei kuitenkaan ole kohonnut vuoden 2002 huippulukemiin, jolloin 54 % suomalaisista oli sitä mieltä, että Euroopan unionilla tulisi olla perustuslaki.

Erityisesti eläkeläiset (59 %), kodista huolehtivat (59 %), vähemmän koulutetut eli alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet (58 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (54 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Perustuslain luomista Euroopan unionille kannattavat alueista erityisesti Etelä-Suomessa ja Väli-Suomessa (56 % ja 54 %) asuvat. Myös 54 % oikeiston kannattajista kannattaa Euroopan unionin perustuslakia. Perustuslain suurimpia vastustajia ovat johtavassa asemassa olevat (45 %), itäsuomalaiset (49 %) sekä opiskelijat (39 %).

Perustuslain kannattajia ovat myös ne suomalaiset jotka kannattavat yhteistä turvallisuus- ja puolustuspoliittikkaa (62 %) sekä yhteistä ulkopoliittikkaa (58 %). Perustuslain kannattajia ovat lisäksi laajenemisen kannattajat (55 %), demokratian toimivuuteen Euroopan unionissa tyytyväiset (55 %) ja yllättäen myös EU-tietämyksensä huonoksi arvioivat (54 %).

Suomalaisia vähemmän perustuslakia kannattavat vain tanskalaiset (46 %) ja britit (48 %). Suurinta kannatus on Italiassa ja Kreikassa (molemmat 74 %). Suomen ohella perustuslain kannatus on noussut muutaman prosenttiyksikön Tanskassa, Saksassa, Espanjassa, Luxemburgissa ja Itävallassa.

Pitäisikö Euroopan unionilla olla perustuslaki?

☐ Pitäisi
 ☐ Ei pitäisi
 ☐ EOS

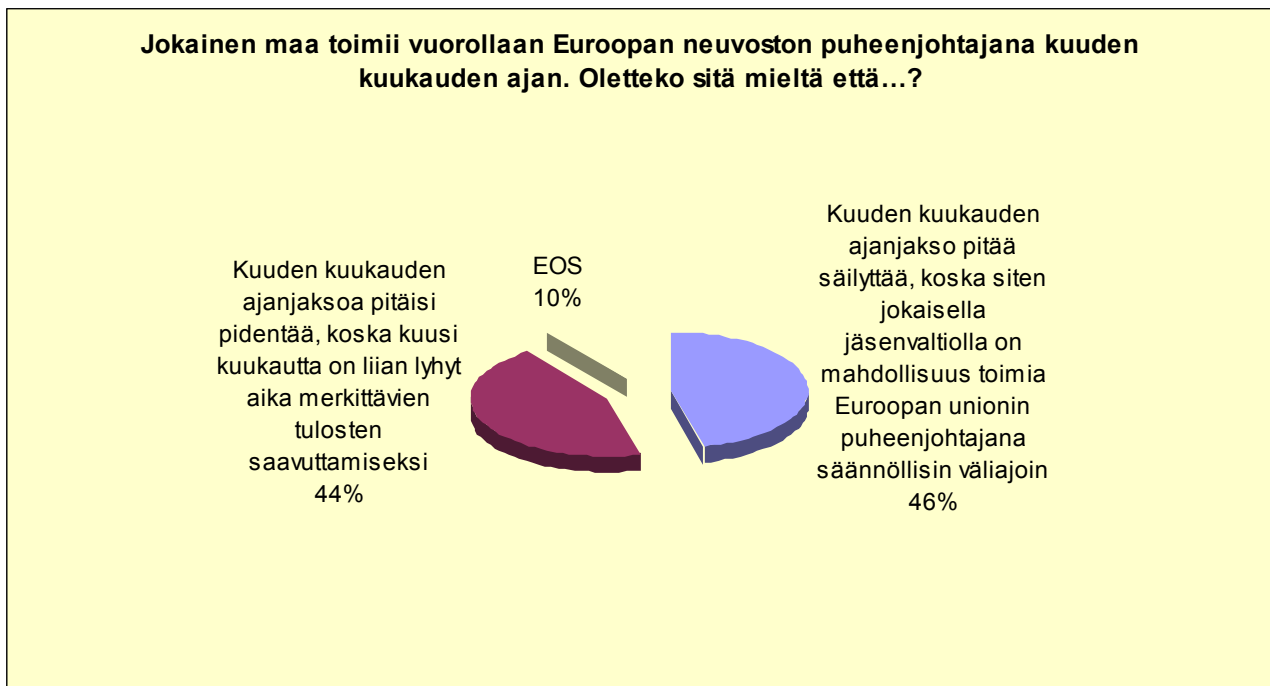
Kaavio x. Eurobarometri 60.1-Suomi
 Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2003

"Ei osaa sanoa" ei näy kuviossa

5.2 Euroopan neuvoston puheenjohtajuus

Jokainen Euroopan unionin maa toimii vuorollaan Euroopan neuvoston puheenjohtajana kuuden kuukauden ajan. 46 % suomalaisista on sitä mieltä, että tätä ajanjaksoa tulisi pidentää, koska kuusi kuukautta on liian lyhyt aika merkittävien tulosten saavuttamiseksi. Ajanjakson ennallaan pitämistä kannattaa 44 % vastaajista.

Tarkastellessamme lähemmin suomalaisten vastauksia voimme havaita, että kuuden kuukauden ajanjakson säilyttämisen kannalla ovat etenkin johtavassa asemassa työskentelevät (53 %), miehet (51 %) ja ruumiillisen työn tekijät (50 %). Poliittisten puolueiden välillä ei ole suurtakaan eroa, suurin kannatus kyseisen ajanjakson ennallaan säilyttämiseksi löytyy oikeiston kannattajista (48 %). Myös maaseudulla asuvat (50 %) ja itäsuomalaiset kannattavat neuvoston puheenjohtajuuden säilyttämistä ennallaan.

Toisaalta etenkin työttömät (51 %), eläkeläiset ja naiset (molemmat 49 %) uskovat, että kuuden kuukauden ajanjaksoa pitäisi pidentää, koska kuusi kuukautta on liian lyhyt aika merkittävien tulosten saavuttamiseksi. Eri puolueiden kannattajista ei taaskaan löydy suuri eroja, vasemmiston kannattajat puoltavat kuitenkin jonkin verran muiden puolueiden kannattajia enemmän puheenjohtajuuskauden pidentämistä. Alueellisessa tarkastelussa voidaan havaita, että pienissä ja keskisuurissa kaupungeissa (50 %) sekä Väli- ja Etelä- Suomessa asuvat (5% ja 49 %) kannattavat myös kuuden kuukauden ajanjakson pidentämistä.

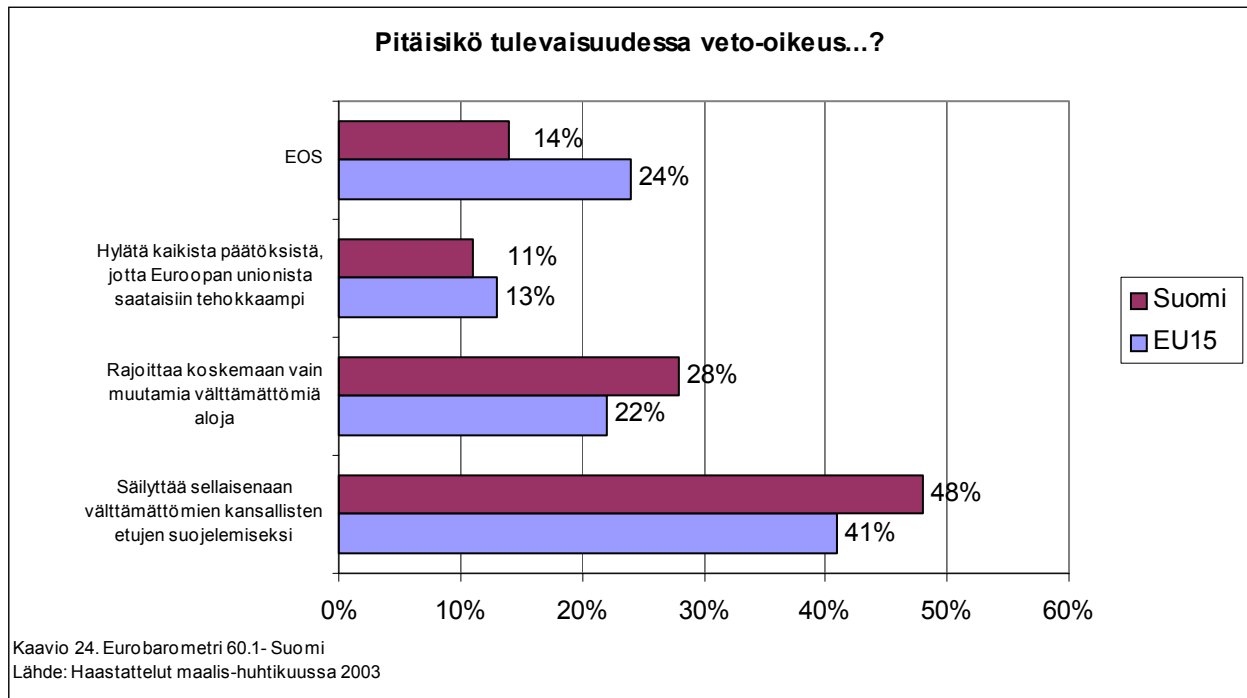
Säilyttämisen kannalla ovat myös EU-jäsenyyttä huonona asiana pitävät (51 %) sekä yhteisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vastustajat (52 %). Puheenjohtajuuskauden pidentämistä kannattavat puolestaan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kannattajat (54 %) sekä yhteisen ulkopolitiikan kannattajat (51 %).

Kaikkia jäsenmaita tarkasteltaessa löytyvät puheenjohtajuusajanjakson pidentämisen kannattajat Alankomaista (60 %) ja Ranskasta (59 %). Ajanjakson pitämistä nykyisen mittaisena kannattavat suomalaisten ohella eniten tanskalaiset (48 %) ja itävaltalaiset (44 %).

5.3 Veto-oikeus

Suomalaisilta kysyttiin lisäksi, tulisiko Euroopan unionin jokaisella jäsenvaltiolla oleva veto-oikeus tiettyihin tärkeimpiin tai arkaluontoisimpiin päätöksiin säilyttää vai hylätä. Lähes puolet suomalaisista (48 %) haluaisi säilyttää veto-oikeuden, jotta voitaisiin suojella välttämättömiä kansallisia etuja. 11 % suomalaisista olisi valmis sen hylkäämään, jotta Euroopan unioni saataisiin toimimaan tehokkaammin.

Verrattaessa tuloksia keväällä 2003 tehtyyn Eurobarometri-mielipidetiedusteluun voidaan havaita, että veto-oikeuden säilyttämisen kannalla olevien määrä on laskenut 9 prosenttiyksikköä 57 %:sta 48 %:iin.

Veto-oikeuden säilyttämisen kannalla ovat keskimääräistä enemmän työttömät (60 %) sekä 16-19 –vuotiaina opintonsa päättäneet, miehet ja johtavassa asemassa työskentelevät (kaikki 52 %) sekä 25-54 vuotiaat (51 %). Sen rajaamista koskemaan vain muutamia välttämättömiä aloja kannattavat erityisesti jälleen johtavassa asemassa työskentelevät (36 %), toimihenkilöt (34 %) ja korkeasti koulutetut (33 %). 19 % itsenäisistä ammatinharjoittajista, 17 % kodista huolehtivista ja 16 % alle 16 –vuotiaina koulunsa päättäneistä olisi valmis luopumaan veto-oikeudesta kokonaan.

Poliittisten ryhmittymien kannattajia tarkasteltaessa voidaan havaita, että kaikista kolmesta ryhmittymästä oikeiston kannattajat haluaisivat sekä säilyttää veto-oikeuden, että rajoittaa sitä muita ryhmittymiä enemmän. Mielenkiintoista on, että kun 14 % vasemmiston kannattajista ja 13 % keskustan kannattajista oli valmiita luopumaan veto-oikeudesta kokonaan, on tämä luku oikeiston kannattajien kohdalla vain 6 %.

Alueellisesti veto-oikeudesta pitävät tiukimmin kiinni itäsuomalaiset (62 %), muiden maantieteellisten aluiden jäädessä alle 50 prosentin. Veto-oikeuden rajaamista kannattavat etenkin uusmaalaiset (35 %) ja välisuomalaiset (31 %). Peräti 17 % pohjoissuomalaisista olisi valmiita luopumaan siitä, jotta Euroopan unionista saataisiin tehokkaampi.

Muita jäsenmaita tarkasteltaessa veto-oikeuden ennallaan säilyttämisen suurimmat kannattajat löytyvät Kreikasta (65 %, laskua 13 prosenttiyksikköä keväästä 2003), Itävallest (61 %, - 4 %), Luxemburgista (54 %, - 8 %) ja Tanskasta (53 %, - 4 %). Sen sijaan valmiimpia siitä luopumaan ovat belgialaiset (19 %), hollantilaiset (18 %), italialaiset (17 %) ja ruotsalaiset (15 %). Nämä aivan samat maat olivat valmiimpia luopumaan veto-oikeudesta myös keväällä 2003. Tuosta ajankohdasta luvut ovat nousseet 1-2 prosenttiyksikköä.

Lyhyt yhteenveto:

- 45 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistamisen tulisi olla ensisijainen tavoite
- 49 % pitää Euroopan unionin perustuslakia tarpeellisena
- 46 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan neuvoston puheenjohtajuuden kuuden kuukauden ajanjaksoa tulisi pidentää, koska kuusi kuukautta on liian lyhyt aika merkittävien tulosten saavuttamiseksi
- 48 % haluaisi säilyttää veto-oikeuden

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomalaisten odotukset vuodelle 2004 ja Euroopan unionin yleinen kannatus Suomessa

Syksyllä 2003 tehdyn Eurobarometri-kyselyn tulosten perusteella voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset suomalaisten odotuksista vuodelle 2004 ja EU-jäsenyyden kannatuksesta Suomessa.

- 91 % suomalaisista on tällä hetkellä tyytyväisiä elämäänsä. Kaikkein tyytyväisimpiä elämänsä ovat oikeiston äänenkannattajat, pohjoissuomalaiset, välisuomalaiset ja johtavassa asemassa työskentelevät. Naiset olivat tyytyväisempiä elämäänsä kuin miehet.
- Kaksi kolmasosaa suomalaisista (64 %) vastasi olevansa erittäin kiintynyt Suomeen. Sen sijaan vain 11 % suomalaisista kokee olevansa erittäin kiintyneitä Eurooppaan. Keskimääräistä enemmän Suomeen kiintyneitä ovat yli 55-vuotiaat, alle 16-vuotiaina opintonsa päättäneet ja eläkeläiset. Maantieteellisiä eroja löytyy etenkin Pohjois- ja Itä-Suomen väliltä; kun 79 % itäsuomalaisista sanoo olevansa erittäin kiintyneitä Suomeen, on vastaava luku pohjoissuomalaisten kohdalla vain 60 %.
- Kaksi kolmasosaa suomalaisista on erittäin ylpeä suomalaisuudestaan. Suomalaiset ovat keskinäärin erittäin ylpeitä kansalaisuudestaan ja nousevat yllättäen jopa EU:n jäsenmaiden keskiarvon yläpuolelle, mitä tulee ylpeyteen omasta eurooppalaisuudestaan. Keskimääräistä ylpeämpiä suomalaisuudestaan ovat opintonsa alle 16-vuotiaina päättäneet, yli 55-vuotiaat ja eläkeläiset. Yllättävää on, että naiset ovat ylpeämpiä suomalaisuudestaan kuin miehet; siinä missä 69 % naisista sanoo olevansa erittäin ylpeä kansallisuudestaan on miesten kohdalla vastaava luku 61 %.
- Valtaosa suomalaisista uskoo henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa, työllisyystilanteensa tai oman elämänsä ylipäättään olevan samanlaisen tai paremman vuonna 2004. Sen sijaan 25 % vastaajista uskoo Suomen taloudellisen tilanteen olevan heikomman vuonna 2004 kuin vuonna 2003 ja 43 % heistä odottaa Suomen työllisyystilanteen heikkenevän vuonna 2004. Peräti 56 % suomalaisista oli sitä mieltä, että tärkein ratkaisua vaativa ongelma Suomessa on tällä hetkellä työttömyys.
- 39 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 % taas huonona. Suomalaisista 37 % on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia. Jos näitä tuloksia verrataan kevään 2003 haastatteluihin voidaan todeta, että jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on vähentynyt muutaman prosenttiyksikön samalla, kun sitä huonona asiana pitävien määrä on vastaavasti kasvanut. Samanlaista kehitystä on havaittavissa myös muiden jäsenmaiden kohdalla.
- Kolmannes suomalaisista kannattaa kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia ja puolet vastustaa sitä.
- Euroopan unionin kannatusta mitattiin kysymällä, miten kansalaiset reagoisivat, jos heille kerrottaisiin että Euroopan unioni on hajotettu. Kolmannes suomalaisista olisi erittäin pahoillaan ja kolmannes erittäin helpottunut kuullessaan tämän uutisen.

Suomalaiset ovat suhteellisen tyytyväisiä elämäänsä ja uskovat sen pysyvän ennallaan tai paranevan vuonna 2004. Heitä huolestuttaa lähinnä huono taloudellinen tilanne ja lisääntyvä työttömyys. Vaikka niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät EU-jäsenyyttä hyvänä asiana on laskenut, on heidän lukumääränsä lähes kaksinkertainen jäsenyyttä huonona pitäviin kansalaisiin verrattuna. Euroopan unionin kannatusluvut ovat laskeneet lähestulkoon kaikissa jäsenmaissa. Syitä lienevät vallitseva taloudellinen tilanne, joka on omiaan luomaan epäluottamusta ja pessimismii kansalaisiin, sekä Euroopan unionin viimeaikaiset epäonnistumiset.

Suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionista tiedottamisesta ja tietyistä politiikan aloista

Suomalaisten mielipiteistä Euroopan unionista tiedottamisesta Suomessa ja tietyistä politiikan aloista voidaan vetää seuraavanlaiset johtopäätökset:

- 63 % suomalaisista on sitä mieltä, että suomalaisissa tiedotusvälineissä puhutaan Euroopan unionissa suunnilleen sopivasti. Neljänneksen mielestä EU:ta käsitellään liian vähän. Enemmän keskustelua Euroopan unionista tiedotusvälineissä kaipaisivat etenkin itsenäiset ammatinharjoittajat, yli 55-vuotiaat ja eläkeläiset.
- Yli puolet suomalaisista, 53 % on sitä mieltä, että tiedotusvälineet esittävät Euroopan unionin tasapuolisesti, 36 % mielestä EU:sta puhutaan liian positiivisesti ja 4 % mielestä liian negatiivisesti. Etenkin alle 16-vuotiaina koulunsa päättäneet, vasemmiston kannattajat, maaseudulla asuvat, itä- ja pohjoissuomalaiset ovat sitä mieltä, että tiedotusvälineissä Euroopan unioni esitellään liian myönteisessä valossa.
- Viidesosa suomalaisista pitää euron käyttöönottoa erittäin tehokkaana ja lähes neljä viidestä vastaajasta pitää sitä erittäin tai melko tehokkaana. 65 % suomalaisista näkee Euroopan unionin toimivan erittäin tai melko tehokkaasti rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi Euroopassa. Yli puolet suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unioni toimii tehokkaasti elintarvikkeiden laadun takaamiseksi, ympäristön suojelemiseksi ja uusien jäsenmaiden mukaan ottamiseksi. Koko Euroopan unionin laajuisesti tarkasteltuna suomalaiset näkevät unionin kuitenkin suhteellisen tehottomana.
- Suomalaiset haluavat pitää päätösvallan kansallisissa hallituksissa maanpuolustuksen, maatalous- ja kalastuspolitiikan, maahanmuuttopolitiikan ja pakolaisten vastaanoton suhteen. Ympäristönsuojeluun, pakolaisten vastaanottoon ja kamppailuun rikollisuutta vastaan liittyvissä kysymyksissä he ovat valmiimpia yhteistyöhön Euroopan unionin kanssa.

Suomalaisten enemmistö vaikuttaa olevan tyytyväisiä Euroopan unionista tiedottamiseen. Suomalaiset ovat tyytyväisiä siihen, miten tehokkaasti euron käyttöönotto on sujunut, mutta yleisesti he näkevät unionin kuitenkin suhteellisen tehottomana. Suomalaiset eivät vielääkään ole valmiita luopumaan tietyistä politiikan aloista ja siirtämään päätösvaltaa unionille.

Suomalaisten suhtautuminen Euroopan unionin laajentumiseen ja tulevaisuuteen yleensä

Eurobarometri-kyselyssä päädyttiin seuraaviin johtopäätöksiin koskien suomalaisten suhtautumista Euroopan unionin laajentumiseen ja kehitykseen tulevaisuudessa yleensä:

- Suomalaiset katsovat Euroopan unionin rakennusvauhdin olevan nopeamman kuin mitä suurin osa muista unionin kansalaisista katsoo. Suomalaisten mielestä Eurooppaa tulisi rakentaa hitaammalla vauhdilla kuin mitä tänä päivänä tehdään.
- Euroopan unionin laajentumista kannattaa puolet suomalaisista, lähes kaksi viidestä kansalaisesta puolestaan vastustaa sitä. Kahdelle viidestä suomalaisista mieluisin vaihtoehto olisi, että Euroopan unioni ottaisi vain jotkut jäsenehdokkaista jäseniksi.
- Lähes puolet kannattaa Euroopan unionin jäsenmaiden yhteistä puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa. Yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan suurimpia kannattajia Suomessa ovat itsenäisten ammatinharjoittajien ja johtavassa asemassa työskentelevien ohella yli 55 –vuotiaat ja eläkeläiset. Hieman yli puolet kannattaa puolestaan Euroopan unionin nopean vastaiskun joukkoja.

- Puolet suomalaisista kannattaa yhteistä ulkopolitiikkaa ja yksi kolmasosa vastustaa sitä. Valtaosa suomalaisista, 70 % kannattaa rahaliittoa ja yhteistä valuuttaa euroa.

Suomalaisia huolestuttaa Euroopan unionin nopea rakennusvauhti ja he haluaisivat hidastaa sitä, toisin kuin muiden jäsenmaiden kansalaiset joista suurin osa haluaisi Eurooppaa kehitettävän nopeampaan tahtiin. Melkein puolet suomalaisista on myös valmis antamaan Euroopan puolustuspoltitiikkaa koskevat päätökset Euroopan unioni päätettäväksi. Mitä euron kannatukseen tulee, ovat suomalaiset Euroopan unionin kärkipäättä.

Suomalaisten mielipiteitä toimielinten uudistuksesta

Vastausten perusteella voidaan vetää seuraavat johtopäätökset suomalaisten suhtautumisesta Euroopan unionin toimielinten uudistamiseen.

- Suomalaisista 45 % on sitä mieltä että Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistuksen tulisi olla ensisijainen tavoite.
- Puolet suomalaisista pitää Euroopan unionin perustuslakia tarpeellisena. Tämä luku on noussut muutaman prosenttiyksikön puolella vuodessa. On mielenkiintoista että perustuslain kannatus on noussut, vaikka Euroopan unionin kannatus on muutoin laskenut lähestulkoon kaikilla osa-alueilla.
- Vajaa puolet suomalaisista haluaisi säilyttää neuvoston kuuden kuukauden mittaisen puheenjohtajuusjakson ja saman verran kansalaisista haluaisi jatkaa kyseistä aikaa. Lähes puolet suomalaisista haluaisi säilyttää jokaisella Euroopan unionin jäsenmaalla olevan veto-oikeuden tärkeimpiin ja arkaluontoisimpiin päätöksiin.

Muiden jäsenmaiden kansalaisten tavoin suomalaiset ovat sitä mieltä, että toimielinten uudistuksen tulisi olla Euroopan unionin ensisijainen tavoite. Perustuslain kannatus on yllättäen noussut Suomessa, vaikka Euroopan unionin kannatus yleisesti onkin laskussa. Olisi mielenkiintoista tietää, mikä on syynä tähän kehitykseen. Uskovatko kansalaiset kenties, että perustuslaki tekisi Euroopan unionin toiminnasta määrätietoisempaa ja että vuoden 2003 aikaiset toillailut voitaisiin täten välttää tulevaisuudessa?

STANDARD EUROBAROMETER TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between 1st October 2003 and 7th November 2003, the European Opinion Research Group, a consortium of Market and Public Opinion Research agencies, made out of INRA in Belgium – I.C.O. and GfK Worldwide, carried out wave 60.1 of the standard Eurobarometer, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The Standard EUROBAROMETER 60.1 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, aged 15 years and over, resident in each of the Member States. The basic sample design applied in all Member States is a multi-stage, random (probability) one. In each EU country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

For doing so, the points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the Member States according to the EUROSTAT NUTS 2 (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective EU-nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses were selected as every Nth address by standard random route procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random. All interviews were face-to-face in people's home and in the appropriate national language.

COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES	POPULATION 15+ (x 000)
Belgium	INRA/IPSOS BELGIUM	1022	7/10 – 7/11	8,458
Denmark	GfK DENMARK	1000	9/10 – 5/11	4,355
Germany (East)	INRA/IPSOS DEUTSCHLAND	1023	4/10 – 24/10	13,164
Germany (West)	INRA/IPSOS DEUTSCHLAND	1016	4/10 – 24/10	56,319
Greece	MARKET ANALYSIS	1001	6/10 – 2/11	8,899
Spain	INRA/IPSOS ESPAÑA	1000	6/10 – 1/11	34,239
France	CSA-TMO	1015	9/10 – 27/10	47,936
Ireland	LANSDOWNE Market Research	1014	6/10 – 30/10	3,004
Italy	Demoskopea	1008	1/10 – 28/10	49,531
Luxembourg	ILRes	587	3/10 – 7/11	357
The Netherlands	INTOMART	1006	7/10 – 4/11	13,010
Austria	SPECTRA	1010	3/10 – 29/10	6,770
Portugal	METRIS	1000	3/10 – 28/10	8,620
Finland	MDC MARKETING RESEARCH	1018	9/10 – 5/11	4,245
Sweden	GfK SVERIGE	1000	1/10 – 3/11	7,252
Great Britain	MARTIN HAMBLIN LTD	1055	1/10 – 5/11	46,370
Northern Ireland	ULSTER MARKETING SURVEYS	307	7/10 – 28/10	1,314
TOTAL NUMBER OF INTERVIEWS		16082		

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics. For all EU member-countries a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. As such in all countries, minimum gender, age, region NUTS 2 were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), INRA (EUROPE) applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

The results of the Eurobarometer studies are reported in the form of tables, datafiles and analyses. Per question a table of results is given with the full question text in English, French and German. The results are expressed as a percentage of the total. The results of the Eurobarometer surveys are analysed and made available through the Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls of the European Commission, rue de la Loi 200, B-1049 Brussels. The results are published on the Internet server of the European Commission: http://europa.eu.int/comm/public_opinion/. All Eurobarometer datafiles are stored at the Zentral Archiv (Universität Köln, Bachemer Strasse, 40, D-50869 Köln-Lindenthal), available through the CESSDA Database <http://www.nsd.uib.no/cessda/europe.html>. They are at the disposal of all institutes members of the European Consortium for Political Research (Essex), of the Inter-University Consortium for Political and Social Research (Michigan) and of all those interested in social science research.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%

**STANDARD EUROBAROMETER 60.1
CO-OPERATING AGENCIES AND RESEARCH EXECUTIVES**

**The European Opinion Research Group EEIG
Christine Kotarakos
111, rue Colonel Bourg – B-1140 Brussels
Tel : +32 2 724 89 15 – Fax : +32 2 724 89 12
e-mail: christine.kotarakos@eorg.be**

**INRA (EUROPE) - European Coordination Office SANV
159-165, avenue de la Couronne – B-1050 Brussels
Tel : +32 2 642 47 11 – Fax : +32 2 648 34 08**

BELGIQUE	INRA BELGIUM 159, avenue de la Couronne B-1050 BRUXELLES	Mrs. Karin Schreurs Karin.Schreurs@inra.com	tel. fax	++/32 2 642 47 11 ++/32 2 648 34 08
DANMARK	GfK DANMARK Sylows Allé, 1 DK-2000 FREDERIKSBERG	Mr. Finn Villemoes Finn.Villemoes@gfk.dk	tel. fax	++/45 38 32 20 00 ++/45 38 32 20 01
DEUTSCHLAND	IPSOS GmbH Papenkamp, 2-6 D-23879 MÖLLN	Mr Uwe Reising Uwe.Reising@ipsos.de	tel. fax	++/49 4542 801 0 ++/49 4542 801 201
ELLAS	Market Analysis 190 Hymettus Street GR-11635 ATHENA	Mr. Spyros Camileris markanalysis@ marketanalysis.gr	tel. fax.	++/30 1 75 64 688 ++/30/1/70 19 355
ESPAÑA	IPSOS -Eco Consulting Avda de Burgos Nº 12, 8ª planta 28036 Madrid SPAIN	Mrs. Victoria MIQUEL victoria.miquel@ consulting.ecoipsos.es	tel. fax	++/34 91 7672199 ++/34 91 3834254
FRANCE	CSA-TMO 30, rue Saint Augustin F-75002 PARIS	Mr. Bruno JEANBART bruno.jeanbart@csa-tmo.fr	tel. fax	++/33 1 44 94 59 10 ++/33 1 44 94 40 01
IRELAND	LANSDOWNE Market Research 49, St. Stephen's Green IRL-DUBLIN 2	Mr. Roger JUPP roger@Lmr.ie	tel. fax	++/353 1 661 34 83 ++/353 1 661 34 79
ITALIA	Demoskopea S.p.A. Via Salaria, 290 I-00199 ROMA	Mrs. Maria-Adelaïde SANTILLI Santilli@demoskopea.it	tel. fax	++/39 06 85 37 521 ++/39 06 85 35 01 75
LUXEMBOURG	ILReS 46, rue du Cimetière L-1338 LUXEMBOURG	Mr. Charles MARGUE charles.margue@ilres.com	tel. fax	++/352 49 92 91 ++/352 49 92 95 555
NEDERLAND	Intomart Noordse Bosje 13-15 NL - 1201 DA HILVERSUM	Mr. Dré Koks Dre.Koks@intomart.nl	tel. fax	++/31/35/625 84 11 ++/31/35/625 84 33
AUSTRIA	SPECTRA Brucknerstrasse, 3-5/4 A-4020 LINZ	Mrs. Jitka NEUMANN neji@spectra.at	tel. fax	++/43/732/6901 ++/43/732/6901-4
PORTUGAL	MetrisGfK Rua Marquês da Fronteira, 8 – 1º Andar 1070 - 296 LISBOA	Mrs. Mafalda BRASIL mafaldabrasil@metris.gfk.pt	tel. fax	++/351 210 000 200 ++/351 210 000 290
FINLAND	MDC MARKETING RESEARCH Ltd Itätuulenkuja 10 A FIN-02100 ESPOO	Mr. Mika Kiiski Mika.Kiiski@tns-gallup.fi	tel. fax	++/358 9 613 500 ++/358 9 613 50 423
SWEDEN	GfK SVERIGE S:t Lars väg 46 S-221 00 LUND	Mr. Rikard EKDAHL rikard.ekdahl@gfksverige.se	tel. fax	++/46 46 18 16 00 ++/46 46 18 16 11
GREAT BRITAIN	MARTIN HAMBLIN LTD Mulberry House, Smith Square 36 UK-London Swip 3HL	Mr. Ross Williams ross.williams@ martinhamblin.co.uk	tel. fax	++/44 207 222 81 81 ++/44 207 396 90 46

Suomalaisia
mielipiteitä
60.1

Suomi-Finland

616-63292

Q1 Mikä on kansallisuutenne? Olkaa hyvä ja kertokaa, mistä maasta (maista) olette kotoisin.
(Useampi vastaus mahdollinen)

Belgia.....	☐	1	
Tanska.....	☐	2	
Saksa.....	☐	3	
Kreikka.....	☐	4	
Espanja.....	☐	5	
Ranska.....	☐	6	
Irlanti.....	☐	7	
Italia.....	☐	8	
Luxemburg.....	☐	9	
Alankomaat (Hollanti).....	☐	10	
Portugali.....	☐	11	
Yhdistynyt Kuningaskunta (Iso-Britannia, Pohjois-Irlanti).....	☐	12	
Itävalta.....	☐	13	
Ruotsi.....	☐	14	
Suomi.....	☐	15	
Joku muu maa/maat.....	☐	16	LOPETA
EOS.....	☐	17	LOPETA

Q2 Kun tapaatte ystäviä, sanoisitteko, että keskustellette poliittisista asioista usein, satunnaisesti vai ette koskaan?

Usein.....	☐	1
Satunnaisesti.....	☐	2
Ei koskaan.....	☐	3
EOS.....	☐	4

Q3 Kun Teillä on voimakas mielipide jostakin asiasta, huomaatteko suostuttelevanne ystäviä, sukulaisia tai työtovereitanne omien mielipiteidenne taakse? Tapahtuuko näin... (Luettele)

Usein.....	☐	1
Silloin tällöin.....	☐	2
Harvoin.....	☐	3
Ei koskaan.....	☐	4
EOS.....	☐	5

Q4 Oletteko elämäänne kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen vai ette lainkaan tyytyväinen? (Luettele)

Erittäin tyytyväinen.....	☐	1
Melko tyytyväinen.....	☐	2
Ette kovin tyytyväinen.....	☐	3
Ette lainkaan tyytyväinen.....	☐	4
EOS.....	☐	5

Q5 Mitä odotatte tulevalta vuodelta: onko vuosi 2004 parempi, huonompi vai samanlainen, kun ajattelette...?

LUETTELE	Parempi	Huonompi	Samanlainen	EOS
1. Oma elämäni yleensä.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2. Suomen taloudellista tilannetta.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3. Oman kotitaloutenne taloudellista tilannetta.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4. Suomen työllisyystilannetta.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5. Henkilökohtaisista työllisyystilannettanne.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

- Q6 Seuraavaksi haluaisin kysyä Teiltä, kuinka paljon luotatte eräisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin. Olkaa hyvä ja sanokaa kunkin luetteleman instituution osalta, luotatteko siihen vai ettekö luota siihen?

LUETTELE	LUOTTA	EI LUOTA	EOS
a)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
b)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
c)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
d)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
e)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
f)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
g)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
h)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
i)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
j)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
k)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
l)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
m)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
n)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
o)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Jatketaan muutamilla Euroopan unionia käsittelevillä kysymyksillä.

- Q7 Yleisesti ottaen, onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne... (Luettele)

Hyvä asia	☐ 1	Ei hyvä eikä huono asia.....	☐ 3
Huono asia.....	☐ 2	EOS.....	☐ 4

- Q8 Kaikki näkökohdat huomioon ottaen sanoisitko, että Suomi on hyötynyt vai ei ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä?

Hyötynyt.....	☐ 1
Ei ole hyötynyt.....	☐ 2
EOS	☐ 3

- Q9 Antaako Euroopan unioni yleisesti ottaen mielestänne hyvin positiivisen, melko positiivisen, neutraalin, melko negatiivisen vai hyvin negatiivisen vaikutelman itsestään?

Hyvin positiivisen	☐ 1	Melko negatiivisen	☐ 4
Melko positiivisen.....	☐ 2	Hyvin negatiivisen.....	☐ 5
Neutraalin	☐ 3	EOS	☐ 6

- Q10 Mitä Euroopan unioni merkitsee Teille henkilökohtaisesti?

(Kortti Q10 – luettele - useampi vastaus mahdollinen – vaihtelee järjestystä ylhäältä alas ja alhaalta ylös)

Rauhaa	☐ 1
Taloudellista hyvinvointia	☐ 2
Sosiaaliturvaa	☐ 3
Vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa.....	☐ 4
Kulttuurista monimuotoisuutta.....	☐ 5
Painavampaa sananvaltaa maailmassa.....	☐ 6
Euroa	☐ 7
Työttömyyttä	☐ 8
Byrokratiaa (virka-valtaisuutta).....	☐ 9
Varojen haaskausta	☐ 10
Kulttuuri-identiteettimme menettämistä.....	☐ 11
Enemmän rikollisuutta.....	☐ 12
Riittämätöntä ulkorajojen valvontaa	☐ 13
Muuta (Spontaani)	☐ 14
EOS	☐ 15

Q11 Saako Euroopan unioni Teidät henkilökohtaisesti tuntemaan...?
(**Kortti Q11** – luettele – useampi vastaus mahdollinen)

- Innostuneisuutta..... ☐ 1
Toivoa ..... ☐ 2
Luottamusta ..... ☐ 3
Välinpitämättömyyttä..... ☐ 4
Pelkoa, huolta ..... ☐ 5
Epäluottamusta ..... ☐ 6
Halua sen hylkäämiseen ..... ☐ 7
EOS ..... ☐ 8

Q12 a) Millä nopeudella Eurooppaa Teidän mielestänne tällä hetkellä rakennetaan? Olkaa hyvä ja katsokaa näitä ihmishahmoja (**Skaalakortti Q12**). Numero 1 seisoo paikallaan, numero 7 juoksee niin kovaa kuin pystyy. Valitkaa hahmoista se, joka mielestänne parhaiten kuvaa mielipidettänne Euroopan rakentamisnopeudesta.

b) Entä mikä hahmoista kuvaa parhaiten mielipidettänne siitä, kuinka nopeasti Eurooppaa pitäisi rakentaa?
(**Skaalakortti Q12**)

	Q12a	Q12b
1 ON PAIKALLAAN.....	☐ 1	☐ 1
2.....	☐ 2	☐ 2
3.....	☐ 3	☐ 3
4.....	☐ 4	☐ 4
5.....	☐ 5	☐ 5
6.....	☐ 6	☐ 6
7 ETENEE NIIN NOPEASTI KUIN MAHDOLLISTA.....	☐ 7	☐ 7
8 EOS	☐ 8	☐ 8

Q13 Kannatatteko vai vastustatteko Te henkilökohtaisesti kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia?

- Kannattaa ..... ☐ 1
Vastustaa ..... ☐ 2
EOS ..... ☐ 3

Q14 Jos Teille kerrottaisiin huomenna, että Euroopan unioni on hajotettu, niin olisitteko siitä erittäin pahoillanne, välinpitämätön asian suhteen vai olisitteko erittäin helpottunut?

- Erittäin pahoillan ..... ☐ 1
Välinpitämätön ..... ☐ 2
Erittäin helpottunut ..... ☐ 3
Ei osaa sanoa ..... ☐ 4

Q15 Kuinka paljon tunnette tietävänne Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista? Olkaa hyvä ja arvioikaa tietojenne tasoa seuraavan asteikon avulla. (**Skaalakortti Q15**)

En tiedä mitään									Tiedän paljon	EOS
☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8	☐ 9	☐ 10	☐ 11

Q16 Kun etsitte tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista, mitä seuraavista lähteistä käytätte?
(**Kortti Q16** – luettele – useampi vastaus mahdollinen)

Kokoukset	☐ 1
Keskustelut sukulaisten, ystävien, työkavereiden kanssa	☐ 2
Päivälehdet	☐ 3
Muut sanomalehdet, aikakauslehdet	☐ 4
Televisio	☐ 5
Radio	☐ 6
Internet	☐ 7
Kirjat, esitteet, tiedotuslehtiset	☐ 8
CD-romit	☐ 9
Euroopan unionin tiedotteet kirjastojen, kunnanvirastojen, rautatieasemien, postitoimistojen jne. ilmoitustauluilla.	☐ 10
Eurooppa-tiedotukset, Euro-tietokeskukset, Euro-tietopisteet, Euro-kirjastot	☐ 11
Kansallis- tai aluehallinnon tiedotustoimistot	☐ 12
Ammattiliitot tai ammattijärjestöt	☐ 13
Muut järjestöt (kuluttajajärjestöt jne.)	☐ 14
Euroopan parlamentin tai Suomen eduskunnan kansanedustajat	☐ 15
Muu (<i>Spontaani</i>)	☐ 16
Ei koskaan etsi sellaista tietoa/Ei ole kiinnostunut (<i>Spontaani</i>)	☐ 17 → Siirry Q18
EOS	☐ 18

Älä kysy niiltä, jotka vastasivat ‘Ei koskaan etsi sellaista tietoa/ei ole kiinnostunut’, vastaus 17 kysymyksessä Q16.

Q17 Yleisesti ottaen, miten haluaisitte mieluiten saada tietoa Euroopan unionista? Miten muuten?
(**Kortti Q17** – luettele – useampi vastaus mahdollinen)

Lyhyestä lehtisestä, joka antaa asiasta yleiskuvan	☐ 1
Yksityiskohtaisemmasta esitteestä	☐ 2
Täydellinen kuvaus kirjan muodossa	☐ 3
Videonauhalla	☐ 4
Internetin kautta	☐ 5
CD-rom levykkeeltä	☐ 6
Tietokonepäätteeltä, jonka kautta voi olla yhteydessä tietopankkeihin	☐ 7
Televisiosta	☐ 8
Radiosta	☐ 9
Päivittäisistä sanomalehdistä	☐ 10
Muista sanomalehdistä, aikakauslehdistä	☐ 11
Julisteista	☐ 12
En halua tietoa Euroopan unionista (<i>Spontaani</i>)	☐ 13
Ei millään näistä tavoista (<i>Spontaani</i>)	☐ 14
EOS	☐ 15

Kysytään kaikilta.

Q18 Yleisesti ottaen, puhutaanko suomalaisissa tiedotusvälineissä mielestänne liikaa, suunnilleen sopivasti vai liian vähän Euroopan unionista?

Liikaa	☐ 1
Suunnilleen sopivasti	☐ 2
Liian vähän	☐ 3
EOS	☐ 4

Q19 Entä esittävätkö suomalaiset tiedotusvälineet Euroopan unionin mielestänne liian myönteisesti, tasapuolisesti vai liian kielteisesti?

Liian myönteisesti	☐ 1
Tasapuolisesti	☐ 2
Liian kielteisesti	☐ 3
EOS	☐ 4

Q20 Oletteko koskaan kuullut näistä toimielimistä....?

LUETTELE	Kyllä	Ei	EOS
1. Euroopan parlamentti.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q21 Olkaa hyvä ja sanokaa kustakin eurooppalaisesta toimielimestä, onko sillä mielestänne tärkeä tehtävä vai ei Euroopan unionissa?

LUETTELE	Tärkeä	Ei tärkeä	EOS
1. Euroopan parlamentti.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q22 Kertokaa vielä kustakin toimielimestä, katsotteko luottavanne siihen vai ette?

LUETTELE	Luottaa	Ei luota	EOS
1. Euroopan parlamentti.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q23 a) Oletteko kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen vai ette lainkaan tyytyväinen demokratian toimivuuteen Suomessa? (*Skaalakortti Q23*)

b) Entä kuinka tyytyväinen olette demokratian toimivuuteen Euroopan unionissa? (*Skaalakortti Q23*)

LUETTELE	Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Ei kovin tyytyväinen	Ei lainkaan tyytyväinen	EOS
Q23a. Suomessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Q23b. Euroopan unionissa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Kysytään kaikilta.

Q26 Mitkä mielestänne ovat tällä hetkellä Suomessa kaksi tärkeintä kysymystä, jotka vaativat ratkaisua?

(Kortti Q26 - luettele – enintään 2 vastausta)

Rikollisuus.....	☐ 1	Asuminen.....	☐ 9
Julkinen liikenne.....	☐ 2	Maahanmuutto.....	☐ 10
Taloudellinen tilanne.....	☐ 3	Terveystieteiden tutkimus.....	☐ 11
Hintojen nousu/inflaatio.....	☐ 4	Koulutusjärjestelmä.....	☐ 12
Verotus.....	☐ 5	Eläkkeet.....	☐ 13
Työttömyys.....	☐ 6	Ympäristön suojelu.....	☐ 14
Terrorismi.....	☐ 7	Muu (Spontaani).....	☐ 15
Puolustus/ulkomaan asiat.....	☐ 8	EOS.....	☐ 16

Q27 Entä onko Euroopan unionin rooli Suomen kohdalla mielestänne myönteinen, kielteinen vai ei myönteinen eikä kielteinen seuraavissa kysymyksissä?

LUETTELE

	Myönteinen rooli	Kielteinen rooli	Ei myönteinen eikä kielteinen	EOS
1 Rikollisuuden vastainen taistelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2 Julkinen liikenne.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3 Taloudellinen tilanne.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4 Hintojen nousu/inflaatio.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5 Verotus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
6 Työttömyyden vastainen taistelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
7 Terrorismin vastainen taistelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
8 Maanpuolustus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
9 Ulkomaan asiat.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
10 Asuminen.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
11 Maahanmuutto.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
12 Terveystieteiden tutkimus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
13 Koulutusjärjestelmä.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
14 Eläkkeet.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
15 Ympäristönsuojelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Q28 a) Mitkä seuraavista asioista pitäisi mielestänne päättää Suomen hallituksessa ja mitkä taas yhteisesti Euroopan unionissa?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ

	Suomen Hallituksessa	Euroopan Unionissa	EOS
1. Maanpuolustus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Ympäristönsuojelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Valuutta.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Humanitaarinen apu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Terveys ja sosiaaliturva.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Perussäännöt sähköisille viestimille ja lehdistölle.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Taistelu köyhyyttä/sosiaalista syrjäytymistä vastaan.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Taistelu työttömyyttä vastaan.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Maatalous- ja kalastuspolitiikka.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden tukeminen.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Koulutus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Tieteellinen ja teknologinen tutkimus.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
13. Tiedottaminen Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja toimielimistä.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
14. EU:n ulkopuolisiin maihin suuntautuva ulkopoliittika.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
15. Kulttuuripoliittika.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q28 b) Entä seuraavista?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Suomen Hallituksessa	Euroopan Unionissa	EOS
1. Maahanmuuttopolitiikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Säännökset poliittisista turvapaikoista	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Kamppailu järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Poliisiasiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Oikeudelliset asiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Pakolaisten vastaanotto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Nuorisorikollisuuden ehkäiseminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Kaupungistuneiden alueiden rikollisuuden ehkäiseminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Kamppailu huumeita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Kamppailu ihmisten kauppaamista ja hyväksikäyttöä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Kamppailu kansainvälistä terrorismia vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Tarttuminen väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q29 Mikä on Teidän mielipiteenne seuraavista ehdotuksista?
Kertokaa jokaisesta ehdotuksesta, oletteko sen puolesta vai sitä vastaan.

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Puolesta	Vastaan	EOS
1. Euroopan rahaliitto ja yksi valuutta, euro	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen ulkopoliitiikka suhteessa muihin maihin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan unionin laajentuminen ottamalla mukaan uusia maita	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan unionin vastaaminen asioista, joita kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset eivät voi tehokkaasti hoitaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan komission puheenjohtajan ja komissaarien eroaminen, jos he eivät nauti Euroopan parlamentin enemmistön luottamusta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Lapsille opetetaan koulussa, miten Euroopan unionin toimielimet toimivat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Se tosiasia, että Euroopan komissio on muodostettu jokaisesta jäsenmaasta tulevista komissaareista.	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q30 Luettelen Teille joukon asioita, joihin Euroopan unioni voisi ryhtyä. Kertokaa kustakin, pitäisikö sen mielestänne olla ensisijainen tavoite vai ei?

LUETTELE	Ensi- sijainen	Ei ensi- sijainen	EOS
1. Ottaa uusia jäseniä	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Tulla lähemmäksi kansalaisia esimerkiksi tiedottamalla enemmän Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Onnistuminen yhteisen valuutan, euron, käyttöönottamisessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Taistelu köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Ympäristön suojelu	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Elintarvikkeiden laadun takaaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Kuluttajien suojelu ja muiden tuotteiden laadun takaaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Taistelu työttömyyttä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Taistelu järjestäytynyttä rikollisuutta ja huumeita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustaminen ympäri maailmaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
13. Yksilön oikeuksien ja demokratian periaatteiden takaaminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
14. Kamppailu terrorismia vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
15. Kamppailu laitonta maahanmuuttoa vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q31 Kertokaa kunkin seuraavan alan kohdalla, onko Teistä Euroopan unionin toiminta, tai olisiko se, erittäin tehokasta, melko tehokasta, ei kovin tehokasta vai ei lainkaan tehokasta? *(Skaalakortti Q31)*

LUETTELE	Erittäin tehokasta	Melko tehokasta	Ei kovin tehokasta	Ei lainkaan tehokasta	EOS
1. Uusien jäsenmaiden mukaan ottaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
2. Lähentyä Euroopan kansalaisia, esimerkiksi tiedottamalla enemmän Euroopan unionista, sen poliitikoista ja toimielimistä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
3. Euroopan yhteisvaluutan, euron, menestyksellä käyttöönotto	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
4. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastainen kamppailu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
5. Ympäristönsuojelu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
6. Elintarvikkeiden laadun takaaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
7. Kuluttajasuoja ja muiden tuotteiden laadun takaaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
8. Työttömyyden vastainen kamppailu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
9. Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
10. Järjestäytyneen rikollisuuden ja huumeiden vastainen kamppailu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
11. Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustaminen ympäri maailmaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
12. Rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
13. Yksilön oikeuksien ja demokratian periaatteiden kunnioittamisen takaaminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
14. Kamppailu terrorismia vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
15. Kamppailu laitonta maahanmuuttoa vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Q32 Euroopan unionilla on jo yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä eurooppalainen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka. Nyt keskustellaan siitä, kuinka paljon pidemmälle näitä tulisi kehittää. Oletteko samaa mieltä vai eri mieltä jokaisesta seuraavasta väittämästä?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Samaa mieltä	Eri mieltä	EOS
1. Euroopan unionilla pitäisi olla nopean vastaiskun joukot, jotka voitaisiin kiireesti lähettää ongelma-alueille kansainvälisen kriisin ilmetessä	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Kansainvälisen kriisin ilmetessä Euroopan unionin jäsenvaltioiden pitäisi sopia yhteisestä kannastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionilla pitäisi olla oma ulkoministeri, joka voisi tiedottaa Euroopan unionin yhteisestä kannasta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan unionilla tulisi olla oma paikka Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostossa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Puolueettomuuden valinneilla jäsenmailla tulisi olla sananvaltaa Euroopan unionin ulkopolitiikassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Laajentumisen seurauksena Euroopan unioniin vuonna 2004 liittyvillä mailla tulisi olla jo nyt sananvaltaa Euroopan unionin ulkopoliitikassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan unionin ulkopoliitikan pitäisi olla riippumatonta Yhdysvaltojen ulkopoliitikasta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin tulisi taata ihmisoikeudet kaikissa jäsenvaltioissa, vaikka se olisi joidenkin jäsenmaiden toiveita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin tulisi ponnistella taatakseen ihmisoikeudet kaikkialla maailmassa, vaikka se olisi joidenkin valtioiden toiveita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Euroopan unionilla pitäisi olla yhteinen maahanmuuttopolitiikka Euroopan unionin ulkopuolelta tulevia ihmisiä kohtaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Euroopan unionilla tulisi olla yhteinen turvapaikkapolitiikka turvapaikan hakijoita kohtaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q33 Pitäisikö mielestänne Euroopan puolustuspoliittiset päätökset tehdä kansallisissa hallituksissa, NATO:ssa vai Euroopan unionissa? (*Vain yksi vastaus*)

- Kansallisissa hallituksissa..... ☐ 1
NATO:ssa ..... ☐ 2
Euroopan unionissa ..... ☐ 3
Muualla (*Spontaani*) ..... ☐ 4
EOS ..... ☐ 5

Q34 Mikä näistä kolmesta Euroopan unionin lähitulevaisuutta kuvaavasta vaihtoehdosta olisi teille mieluisin? (**Kortti Q34** - luettele - vain yksi vastaus)

- Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että kaikki halukkaat jäsenehdokkaat pääsevät jäseniksi ..... ☐ 1
Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että vain jotkut jäsenehdokkaista pääsevät jäseniksi ..... ☐ 2
Euroopan unionin ei tulisi laajentua ..... ☐ 3
Ei mikään näistä (*Spontaani*) ..... ☐ 4
EOS ..... ☐ 5

Q43 Kun ajattelette lähitulevaisuutta, koetteko itsenne ... (**Kortti Q43** – luettele – vain yksi vastaus)

- Vain suomalaiseksi ..... ☐ 1
Suomalaiseksi ja eurooppalaiseksi ..... ☐ 2
Eurooppalaiseksi ja suomalaiseksi ..... ☐ 3
Vain eurooppalaiseksi ..... ☐ 4
EOS ..... ☐ 5

Q44 Sanoisitteko olevanne erittäin ylpeä, melko ylpeä, ette kovin ylpeä vai ette lainkaan ylpeä (Suomen) kansalaisuudestanne? (**Käytetään sitä kansalaisuutta, joka mainittiin kysymyksessä Q1** - vain yksi vastaus)

- Erittäin ylpeä ..... ☐ 1
Melko ylpeä ..... ☐ 2
Ette kovin ylpeä ..... ☐ 3
Ette lainkaan ylpeä ..... ☐ 4
EOS ..... ☐ 5

Q45 Entä sanoisitteko olevanne erittäin ylpeä, melko ylpeä, ette kovin ylpeä, vai ette lainkaan ylpeä siitä, että olette eurooppalainen? (*Vain yksi vastaus*)

- Erittäin ylpeä ..... ☐ 1
Melko ylpeä ..... ☐ 2
Ette kovin ylpeä ..... ☐ 3
Ette lainkaan ylpeä ..... ☐ 4
EOS ..... ☐ 5

Q46 Ihmiset saattavat tuntea eri asteista kiintymystä kotikaupunkiinsa tai kuntaansa, 'kotiseutuunsa', kotimaahansa tai Euroopan unioniin. Kertokaa kuinka kiintynyt olette....? (**Skaalakortti Q46**)

LUETTELE	Erittäin kiintynyt	Melko kiintynyt	Ei kovin kiintynyt	Ei lainkaan kiintynyt	EOS
a) Kotikaupunkiinne/kuntaanne .	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
b) Kotiseutuunne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
c) Suomeen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
d) Eurooppaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Q47 Voisiko mielestänne sanoa, että Yhdysvalloilla on myönteinen rooli, kielteinen rooli vai ei myönteinen eikä kielteinen rooli seuraavissa asioissa...?

LUETTELE

Myönteinen

Kielteinen

Ei myönteinen
eikä kielteinen

EOS

1. Maailman rauha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2. Terrorismin vastainen kamppailu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3. Maailman talouden kasvu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4. Köyhyyden vastainen kamppailu maailmassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5. Ympäristön suojele	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Q48 Entä voisiko mielestänne sanoa, että Euroopan unionilla on myönteinen rooli, kielteinen rooli vai ei myönteinen eikä kielteinen rooli seuraavissa asioissa?

LUETTELE

Myönteinen

Kielteinen

Ei myönteinen
eikä kielteinen

EOS

1. Maailman rauha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2. Terrorismin vastainen kamppailu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3. Maailman talouden kasvu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4. Köyhyyden vastainen kamppailu maailmassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5. Ympäristön suojele	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Q49 Pitäisikö Euroopan unionilla mielestänne olla perustuslaki?

- Pitäisi ..... ☐ 1
 Ei pitäisi..... ☐ 2
 EOS ..... ☐ 3

Q50 Mikä seuraavista väittämistä vastaa eniten Teidän mielipidettänne?

Euroopan komission puheenjohtaja tulisi olla... (**Kortti Q50** - luettele – vain yksi vastaus)

- Yksinomaan Euroopan unionin valtioiden tai hallitusten päämiesten nimittämä ..... ☐ 1
 Yksinomaan Euroopan parlamentin äänestämä ..... ☐ 2
 Euroopan parlamentin sekä valtioiden tai hallitusten päämiesten yhdessä valitsema .. ☐ 3
 Euroopan unionin kansalaisten suoralla kansanvaalilla valitsema ..... ☐ 4
 Muulla (*Spontaani*) ..... ☐ 5
 EOS ..... ☐ 6

Q51 Eurooppaneuvostoon kuuluvat jäsenvaltioiden valtionpäämiehet tai hallitusten päämiehet sekä komission puheenjohtaja. Jokainen maa toimii vuorollaan Eurooppaneuvoston puheenjohtajana kuuden kuukauden ajan. Oletteko sitä mieltä, että...? (*Luettele – vain yksi vastaus*)

- Kuuden kuukauden ajanjakso pitäisi säilyttää, koska siten jokaisella jäsenvaltiolla on mahdollisuus toimia Euroopan unionin puheenjohtajana säännöllisin väliajoin ..... ☐ 1
 Kuuden kuukauden ajanjaksoa pitäisi pidentää, koska kuusi kuukautta on liian lyhyt aika merkittävien tulosten saavuttamiseksi..... ☐ 2
 EOS ..... ☐ 3

Q52 Jokaisella jäsenvaltiolla on nykyisin veto-oikeus tietyillä aloilla. Pitäisikö tulevaisuudessa veto-oikeus...? (*Luettele – vain yksi vastaus*)

- Säilyttää sellaisenaan välttämättömien kansallisten etujen suojelemiseksi ..... ☐ 1
 Rajoittaa koskemaan vain muutamia välttämättömiä aloja ..... ☐ 2
 Hylätä kaikista päätöksistä, jotta Euroopan unionista saataisiin tehokkaampi ..... ☐ 3
 EOS ..... ☐ 4

Taustatiedot.

- D1 Politiikan yhteydessä ihmiset puhuvat ‘vasemmistosta’ ja ‘oikeistosta’. Miten sijoittaisitte omat poliittiset näkemyksenne tälle asteikolle? (**Kortti D1** - älä pumpppaa. Jos haastateltava epäröi, pyydä yrittämään uudelleen)

VASEMMISTO

OIKEISTO

☐ 1   ☐ 2   ☐ 3   ☐ 4   ☐ 5   ☐ 6   ☐ 7   ☐ 8   ☐ 9   ☐ 10

Kieltäytyi..... ☐ 1

EOS..... ☐ 2

Ei kysymyksiä D2-D6.

- D7 Oletteko Te...? (**Kortti D7** - luettele - vain yksi vastaus)

Naimisissa ..... ☐ 1

Eronnut..... ☐ 6

Avioitunut uudelleen ..... ☐ 2

Asumuserossa ..... ☐ 7

Naimaton, asun avoliitossa ..... ☐ 3

Leski..... ☐ 8

Naimaton, en ole koskaan ollut avoliitossa..... ☐ 4

Muu (*Spontaani*)..... ☐ 9

Naimaton, ollut aiemmin avoliitossa,

Kieltäytyi (*Spontaani*) ..... ☐ 10

mutta nyt yksin ..... ☐ 5

- D8 Minkä ikäisenä lopetitte täysipäiväisen opiskelun? (*Jos opiskelee edelleen, merkitse 00*)

--	--

-vuotiaana

Ei kysymystä D9.

- D10 Vastaajan sukupuoli

Mies ..... ☐ 1

Nainen ..... ☐ 2

- D11 Minkä ikäinen olette?

--	--

vuotta

Ei kysymyksiä D12-D14.

D15 a) Mikä on tämän hetkinen ammattinne?

D15 b) (*Jos ei tällä hetkellä tee ansiotyötä - kohdat 1-4 kysymyksessä D15a*) Oletteko joskus tehnyt ansiotyötä?
Mikä oli viimeisin ammattinne?

	D15a TÄMÄN HETKINEN AMMATTI	D15b VIIMEISIN AMMATTI
Ei mukana työelämässä , Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta, tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä	☐ 1	-----
Opiskelija	☐ 2	-----
Työtön tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella	☐ 3	-----
Eläkkeellä tai työkyvytön sairauden vuoksi	☐ 4	-----
Itse itsensä työllistävät , Maanviljelijä	☐ 5	☐ 1
Kalastaja	☐ 6	☐ 2
Ammatinharjoittaja (lakimies, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri, kirjanpitäjä, arkkitehti).	☐ 7	☐ 3
Kauppia, käsityöläinen, muu itsensä työllistävä henkilö	☐ 8	☐ 4
Yrityksen tai liikkeen omistaja (ainut tai osaomistaja)	☐ 9	☐ 5
Työssä käyvä , Toisen palveluksessa/virassa oleva ammatinharjoittaja (lääkäri, lakimies, kirjanpitäjä, arkkitehti), ...	☐ 10	☐ 6
Johtaja, ylin johto (toimitusjohtaja, pääjohtaja, muu johtaja)	☐ 11	☐ 7
Keskijohto, muu johto (osastopäällikkö, opettaja, teknikko), ...	☐ 12	☐ 8
Työntekijä, lähinnä toimistotyössä	☐ 13	☐ 9
Matkustava työntekijä/toimihenkilö (myyntiedustaja, autonkuljettaja)	☐ 14	☐ 10
Palvelutyöntekijä/toimihenkilö (sairaala, ravintola, poliisi, palomies), ...	☐ 15	☐ 11
Työnjohtaja	☐ 16	☐ 12
Ammattitaitoinen ruumiillisen työn tekijä	☐ 17	☐ 13
Muu (ammattitaidoton) ruumiillisen työn tekijä, palvelija	☐ 18	☐ 14
Ei ole koskaan tehnyt palkkatyötä	-----	☐ 15

Ei kysymyksiä D16-D18

D19 Oletteko...? (Luettele)

LUETTELE

Kyllä

Ei

Molemmat EOS
yhdessä

Taloudessanne se henkilö, joka ansaitsee pääosan talouden tuloista..... ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4

Ei kysymystä D20.

Jos "ei", kohta 2 kysymyksessä D19.

D21 a) Mikä on pääosan taloutenne tuloista ansaitsevan henkilön ammatti?

D21 b) (Jos ei tällä hetkellä tee ansiotyötä - D21a kohdat 1-4)

Onko hän joskus ollut palkkatyössä?

Mikä oli hänen viimeisin ammattinsa?

Ei mukana työelämässä. Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta, tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä .....

Opiskelija .....

Työtön tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella .....

Eläkkeellä tai työkyvytön sairauden vuoksi .....

Itse itsensä työllistävät. Maanviljelijä .....

Kalastaja .....

Ammatinharjoittaja (Lakimies, praktiikkaa pitävä lääkäri, kirjanpitäjä, arkkitehti) .....

Kauppia, käsityöläinen, muu itsensä työllistävä henkilö .....

Yrityksen tai liikkeen omistaja (ainut tai osaomistaja) .....

Työntekijä. Toisen palveluksessa/virassa oleva ammatinharjoittaja (lääkäri, lakimies, kirjanpitäjä, arkkitehti), ...

Johtaja, ylin johto (toimitusjohtaja, pääjohtaja, muu johtaja) .....

Keskijohto, muu johto (osastopäällikkö, opettaja, teknikko), ...

Työntekijä, lähinnä toimistotyössä .....

Matkustava työntekijä/toimihenkilö (myyntiedustaja, autonkuljettaja) .....

Palvelutyöntekijä/toimihenkilö (sairaala, ravintola, poliisi, palomies), ...

Työnjohtaja .....

Ammattitaitoinen ruumiillisen työn tekijä .....

Muu (ammattitaidoton) ruumiillisen työn tekijä, palvelija .....

Ei ole koskaan tehnyt palkkatyötä .....

D21a
TÄMÄN
HETKINEN
AMMATTI

D21b
VIIMEISIN
AMMATTI

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

☐ 1

☐ 6

☐ 2

☐ 7

☐ 3

☐ 8

☐ 4

☐ 9

☐ 5

☐ 10

☐ 6

☐ 11

☐ 7

☐ 12

☐ 8

☐ 13

☐ 9

☐ 14

☐ 10

☐ 15

☐ 11

☐ 16

☐ 12

☐ 17

☐ 13

☐ 18

☐ 14

☐ 15

Ei kysymyksiä D22-D24.

Kysytään kaikilta.

D25 Sanoisitteko, että Te asutte...? (Luettele)

Maaseutualueella tai kylässä ..... ☐ 1

Pienessä tai keskisuuressa kaupungissa ..... ☐ 2

Suuressa kaupungissa ..... ☐ 3

EOS ..... ☐ 4

Ei kysymyksiä D26-D28.

D29 Tarvitsemme myös tietoa taloutenne tuloista voidaksemme analysoida tutkimuksen tuloksia eri tyyppisten talouksien mukaan. Tässä on lista tuloluokista (**Näytä tulokortti D29**). Olkaa hyvä ja laskekaa jokaisen taloutenne jäsenen kuukausittaiset palkat, eläkkeet ja sosiaaliavustukset, lapsilisät ja muut tulot, kuten mahdolliset vuokratulot yms. yhteen. Vastauksenne tähän kysymykseen kuten kaikkiin muihinkin kysymyksiin käsitellään luonnollisesti täysin luottamuksellisesti ja tietojen yhdistäminen takaisin Teidän talouteenne on mahdotonta. Olkaa hyvä ja sanokaa tulokortilta sen tuloluokan kirjaintunnus, johon taloutenne kuuluu **ENNEN** vero- ja muita vähennyksiä

B 800 € tai vähemmän (n. 4.756 mk)	☐ 1	N 3301-3700 € (n. 19.626-21.999 mk)	☐ 8
T 801-1200 € (n. 4.762-7.134 mk)	☐ 2	R 3701-4200 € (n. 22.005-24.972 mk)	☐ 9
P 1201-1600 € (n. 7.140-9.513 mk)	☐ 3	M 4201-4500 € (n. 24.978-26.755 mk)	☐ 10
F 1601-2100 € (n. 9.519-12.486 mk)	☐ 4	S 4501-5000 € (n. 26.761-29.728 mk)	☐ 11
E 2101-2500 € (n. 12.491-14.864 mk)	☐ 5	K Yli 5000 € (yli 29.728 mk)	☐ 12
H 2501-2900 € (n. 14.870-17.242 mk)	☐ 6	Kieltäytyi	☐ 13
L 2901-3300 € (n. 17.248-19.620 mk)	☐ 7	EOS	☐ 14

Haastattelutiedot

P1 Haastattelupäivä

PÄIVÄ

KUUKAUSI

--	--

--	--

P2 Haastattelun aloitusaika

TUNTI

MINUUTIT

Käytä 24-tuntijakoa

--	--

--	--

P3 Haastattelun kesto minuutteina

MINUUTTIA

--	--	--

P4 Haastattelun aikana läsnä olleiden henkilöiden määrä, haastatteliija mukaan lukien

Kaksi (haastatteliija ja haastateltava)..... ☐ 1

Neljä..... ☐ 3

Kolme..... ☐ 2

Viisi tai enemmän ..... ☐ 4

P5 Haastateltavan yhteistyöhalukkuus

Erinomainen..... ☐ 1

Keskimääräinen ..... ☐ 3

Kohtalainen..... ☐ 2

Huono ..... ☐ 4

Siirry asuinpaikkakunnan nimeen.

P6 Paikkakuntatyyppi (Paikallinen luokitus jälkikoodauksena, ei kysytä)

P7 Haastateltavan asuinpaikkakunnan nimi: .....

P8 POSTINUMERO

--	--	--	--	--

P9 LÄHTÖPISTEEN NUMERO

--	--	--

P10 HAASTATTELIJAN VALTUUSKORTIN NUMERO

--	--	--	--

P12 a) Onko taloudessa kiinteä puhelinliittymä?

Kyllä..... ☐ 1

Ei..... ☐ 2

b) Onko taloudessa matkapuhelin?

Kyllä..... ☐ 1

Ei..... ☐ 2

P13 Haastateltavan äidinkieli

Suomi..... ☐ 1

Ruotsi..... ☐ 2

HAASTATTELIJAN NIMI _____

VALTUUSKORTIN NUMERO

--	--	--	--

